

SOSYAL-İŞ

Türkiye Sosyal Sigortalar, Eğitim, Büro, Ticaret, Kooperatif ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası

ŞUBAT-MART-NİSAN 2010

İKİ AYLIK YAYIN ORGANI

YIL: 44

SAYI: 2010/2-3-4

Üniversitelerde sendikalar örgütlenme

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

**YILMADIK
DİRENDİK
KAZANDIK!**

1 MAYIS'TA 1 MAYIS ALANINDAYIZ!

1 MAYIS BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜNDE ALANLARDAYIZ!

- DİSK'İN ANAYASA'YA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
- TEKEL HABERLERİ
- SOSYAL-İŞ KADIN

- DÜNYADAN EMEK HABERLERİ
- KARDEŞ SENDİKALARDAN
- KÜLTÜR-SANAT
- SPOR

SUNUŞ

Yoğun ve hareketli bir dönemi geride bıraktık. Tekel işçilerinin sürdürdüğü örnek mücadele, tüm emek ve demokrasi güçlerinin umudunu yeşertti, mücadele azmini güçlendirdi ve hepimize çok şey öğretti. Tekel işçilerinin yürüttüğü mücadele, birleşik ve güçlü bir emek hareketinin örülmesi konusunda hepimize sorumluluklarını bir kez daha hatırlattı.

İşte böyle bir dönemin ardından 1 Mayıs 2010 kutlamalarına hazırlanıyoruz. 1978 yılından beri 1 Mayıs kutlamalarına izin verilmeyen Taksim meydanı, Konfederasyonumuz DİSK'in başta olmak üzere emek güçlerinin kararlı mücadeleleri sonucu bu yıl İstanbul'daki kutlamalar için tahsis edildi. 32 yıl aradan sonra yeniden 1 MAYIS ALANI'nda olacak işçi ve emekçiler için söylenecek tek söz YILMADIK, DİRENDİK, KAZANDIK olacaktır.

Daha güçlü bir Sosyal-İş'i yaratmak adına seferber olduğumuz bu dönemde, Sendikamız açısından da sevindirici gelişmelere tanık olduk. İlk olarak Ordu Üniversitesi'ndeki taşeron şirket işçilerinin örgütlenme süreci tamamlandı ve Sendikamız METSAN Şirketi'nde çalışan üyelerimiz adına yetki tespiti başvurusunda bulundu. Ardından vakıf üniversitelerinde bir ilk yaşanarak, İstanbul Bilgi Üniversitesi çalışanları Sendikamız çatısı altında örgütlenmeye başladılar. Eğitimin giderek ticarileştirildiği ve bununla beraber çalışanların sorunlarının giderek arttığı bu alanda sendikal örgütlenme giderek daha somut bir talep olarak ortaya çıkmaktadır. Sendikamız eğitim alanının bugüne kadar görmezden gelinen talepleri ve örgütlenme ihtiyacını başka alanlara da taşıyarak çalışmalarını sürdürecektir.

Bir diğer gelişme de Kültür Bakanlığı işçilerinin sendikamızda örgütlenmek konusunda bir irade göstermeleri olmuştur. Bilindiği gibi Kültür Bakanlığı işçileri iş kolumuzda başka bir sendikaya üye durumdadırlar. Bakanlık işçilerinin yıllardır biriken sorunları ve bu sorunlarının çözümsüz kalması gelinen noktada kendilerini sendika seçme özgürlüğü hakkını kullanmaya yöneltmiştir. Sendikamız sendikal rekabetten uzak durma ilkesel tutumunu bu süreçte de sergilemeye devam edecek ve Kültür Bakanlığı işçilerinin kendi göstermiş oldukları iradeye bağlı olarak, sürecin kendi iradeleriyle şekillenmesi için saygılı ve sorumlu tutumunu devam ettirecektir.

İş kolumuzda örgütlü/örgütsüz her kesimden Sendikamıza yönelik ilginin arttığı, örgütlenme konusunda girişimlerin başladığı bu dönemde sorumluluklarımızın daha da arttığının bilincindeyiz. Ancak şunu da bilmekteyiz ki Sosyal-İş ailesi üye, temsilci ve yöneticilerinin kolektif seferberliğiyle bu sürecin sorumluluklarını layıkıyla yerine getirecektir.

İÇİNDEKİLER

TEMSİLCİLİK SEÇİMLERİ	4
SOSYAL-İŞ HUKUK	5
TİS HABERLERİ	6
TEKEL HABERLERİ	7-8-9-10-11
DOSYA: TÜRKİYE'DE VAKIF ÜNİVERSİTELERİ GERÇEĞİ	13-14
DİSK'TEN HABERLER	17
ÖZGÜRLÜKÇÜ-EŞİTLİKÇİ-DEMOKRATİK VE SOSYAL BİR ANAYASA	18
KARDEŞ SENDİKALARDAN HABERLER	19-20
TÜRKİYE MADENCİ ÖLÜMLERİNDE BİRİNCİ	21
İŞÇİNİN DÜNYASI	22
RÖPORTAJ: CEM SOMEL	23
KÜLTÜR SANAT	24
SPOR	25
PAYLAŞTIKLARIMIZ	26-27

SAHİBİ
SOSYAL-İŞ
Sendikası
adına
Genel Başkan
Metin
EBETÜRK

Genel Yayın
Yönetmeni,
Sorumlu Yazı
İşleri Müdürü
Celal
UYAR
Gen. Sekr.

TASARIM
Sosyal-İş Basın
Yayın Dairesi

Yerel Süreli Yayın
Yayın No:4337
Baskı Tarihi
22 Nisan 2010

YÖNETİM YERİ
SOSYAL-İŞ SENDİKASI
GENEL MERKEZİ
Mithatpaşa Cad. No: 56/10
Kızılay / Ankara
Tel: 0.312.430 17 73 (pbx)
Faks: 0.312.432 39 63
web: www.sosyal-is.org.tr
e-posta: sosyal-is@sosyal-is.org.tr

SOSYAL-İŞ SENDİKASI ŞUBELERİ

ANKARA : Mithatpaşa Cad. 54/4 Kızılay
e-posta: ankarasube@sosyal-is.org.tr

Tel : 0.312.430 07 04
Faks : 0.312.430 16 14

İSTANBUL: Muratpaşa Mahallesi, Muratpaşa Sokak
Bilge Apartmanı 22/2 Yusufpaşa/Aksaray
e-posta: istanbulsube@sosyal-is.org.tr

Tel : 0.212.523 24 89
Faks : 0.212.534 30 88

ANTALYA: İsmetpaşa Cad. 453. Sokak. H. Atmaca Apt. No:15

Tel-Faks : 0.242.241 51 46

İZMİR: Mahmut Esat Bozkurt Cd. 1442 Sk. No:2 D:5 Alsancak
e-posta: izmirsube@sosyal-is.org.tr

Tel-Faks : 0.232.465 07 09

Başkanlar Kurulu Ankara'da toplandı

Sendikamız Başkanlar Kurulu 5 Şubat 2010 tarihinde Ankara'da toplandı. Ankara Şube Toplantı Salonunda gerçekleştirilen Başkanlar Kurulu toplantısına merkez yöneticilerimiz ile şube başkanlarımız katıldı.

Toplantıda sendikamız ve işçi sınıfı hareketi açısından bir durum değerlendirmesi yapılarak yeni döneme ilişkin örgütlenme yaklaşımları, önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek eğitim programları, eğitim-araştırma yayınları ile yayın politikası konuları görüşülerek sendikamızın yeni döneme ilişkin faaliyet planı saptandı.

MÜZİK-SEN Genel Başkanı sendikamızı ziyaret etti

Müzik-Sen Genel Başkanı Mehmet ÇIRIKA, 12 Şubat 2010 tarihinde sendikamıza bir ziyarette bulundu. Çırıkayı Genel Başkan Metin EBETÜRK ile GYK üyesi Nesimi TURGUT karşıladı.

Ziyarette sendikal konularda fikir alışverişinde bulunularak müzisyen ve sanatçıların örgütlenme stratejileri üzerinde duruldu. Sendikaların örgütlenme modeli ve emek hareketinin durağanlıktan çıkış yolları konularında görüşler ortaya konularak değerlendirildi.

Ziyaret, sıcak bir sohbete dönüşerek, olumlu bir havada gerçekleşti.

Emine Kesgeç sendikamızdaydı

Unutulamaz Genel Başkanımız Özcan Kesgeç'in sevgili eşi Emine Kesgeç, 19 Mart'ta sendikamıza ziyarette bulundu.

GYK üyelerimizin tam kadro olarak bulunduğu ziyarette Türkiye'de gelişen sınıf mücadelesi ve sendikaların genel durumu hakkında sıcak bir sohbette bulunuldu.

Kesgeç, sendikamız çalışmalarını yakından takip ettiğini ve çalışmalarımızda başarılar dilediğini belirterek iyi dilek ve temennilerde bulundu.

SENDİKALI
OL
GÜÇLÜ
OL!

İstanbul Barosu'ndan üyelerimiz şubemizi ziyaret etti

İstanbul Barosu İşyeri Sendika Temsilcilerimiz Bilge Çoban ve Zafer Öztürk, 9 Şubat 2010 tarihinde Sendikamız İstanbul Şubesine bir ziyarette bulundular. Örgütlenme, sendikal iletişim ve sendikal görevler üzerine fikir alışverişinde bulunulan ziyarette sıcak bir atmosfer oluştu.

TEMSİLCİLİK SEÇİMLERİ

Çankaya İmar AŞ

Çankaya İmar AŞ'de Fadime Tutar Genel Müdürlüğe, Aydın Gönel Barınak işyerine, İlayda Hülya Ayoğdu Çankaya Belediyesi Yerleşkesi'ne, Emine Özbek Vedat Dalokay Nikah Salonu'na, Murat Narman Maltepe Otoparkı'na, Hakan Lafçı Lozan Otoparkı'na, Ali Demirel Ayrancı Otoparkı'na, Necdet Canbolat Ahlatlıbel Otoparkı'na işyeri sendika temsilcisi olarak seçilerek 19.03.2010 tarihinde atandılar.

İstanbul Barosu

İstanbul Barosu'nda Bilge Çoban baştemsilciliğe, Zafer Öztürk temsilciliğe seçilerek 26 Ocak 2010 tarihinde atandı.

Metro Alanya Mağazası

Olca Yıldırım'ın baştemsilcilikten ayrılması nedeniyle Behsat Seyran baştem-

silciliğe 25 Mart 2010 tarihinde atandı. Daha sonra yapılan seçimlerle seçilen Ümit Atik ve Mehmet Örs ise işyeri sendika temsilcisi olarak seçilerek 12 Nisan 2010 tarihinde atandılar.

Metro Antalya Mağazası

Metro Antalya Mağazası'nda Musa Dağ ve Mehmet Yağız işyeri sendika temsilcisi olarak seçilerek 09.03.2010 tarihinde atandılar.

Metro Bursa Mağazası

GYK üyeliği nedeniyle yeri boşalan Hüseyin Kaşif'in yerine Ali Başalan baştemsilciliğe, Faruk Yeşil ise temsilciliğe seçilerek 19 Şubat 2010 tarihinde atandı.

Metro İzmir Mağazası

Metro İzmir Mağazası'nda Orhan Yıldız, işyeri sendika baştemsilcisi olarak seçi-

lererek 12 Mart 2010 tarihinde atandı.

Metro Konya Mağazası

Metro Konya Mağazası'nda Mehmet Koçak, Eray Ergin'in yerine seçilerek 20.01.2010 tarihinde temsilciliğe atandı.

TMMOB JMO İzmir Şubesi

Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nde Serap Erdoğan yeniden işyeri sendika baştemsilcisi olarak seçilerek 19 Şubat 2010 tarihinde atandı.

TMMOB Şehir Plancıları Odası

Şehir Plancıları Odası'nda Esmâ Şahinöz Genel Merkeze, Erdal Dönmez Ankara Şubesi'ne, Hüdane Şahin İzmir Şubesi'ne işyeri sendika temsilcisi olarak seçilerek 17 Mart 2010 tarihinde atandılar.

TTB Adana Tabip Odası

Adana Tabip Odası'nda Derya Tuzcu işyeri sendika temsilcisi olarak seçilerek 19 Mart 2010 tarihinde atandı.

TTB Manisa Tabip Odası

Manisa Tabip Odası'nda Filiz Çalışkan, yeniden işyeri sendika baştemsilcisi olarak seçilerek 19 Şubat 2010 tarihinde atandı.

İSTANBUL BAROSU TEMSİLCİLİK SEÇİMİ

**GÖREVE GELEN TÜM
ARKADAŞLARIMIZA
BAŞARILAR DİLİYORUZ**

SOSYAL-İŞ HUKUK

Av. S. Ayşegül Doğan

ÇALIŞMA YAŞAMINDAKİ KADININ İŞ KANUNU'NDAN KAYNAKLANAN HAKLARI

Bu sene 100. yılını kutladığımız '8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü' dolayısıyla çalışma yaşamındaki hakları bakımından kadınlara yönelik değerlendirme yaptığımızda, hukuksal alandaki değişikliklerin çalışma yaşamına çok fazla yansıtılmadığını görmekteyiz. Özellikle, istihdam, eşitlik ve şiddet kadınlar için önemini koruyan, acil düzenlemeler yapılması gereken ve yapılmış olan düzenlemelerin de bir an evvel hayata geçirilmesi gereken kavramlardır.

Kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmak yolunda verdiği savaşı temsil başlangıcı, 8 Mart 1857 yılında ABD'nin Newyork kentinde başlamıştır. Konfeksiyon ve tekstil fabrikalarında çalışan 40.000 işçinin çalışma koşullarına ve düşük ücrete karşı başlattığı grev sırasında çıkan yangında çoğu kadın olmak üzere 129 işçi hayatını kaybetmiştir. 1910 yılında Danimarka'nın Kopenhag kentinde toplanan 2. Enternasyonal'e bağlı kadınlar toplantısında, Almanya Sosyal Demokrat Parti önderlerinden Clara Zetkin, bu yangında yaşamını yitiren 129 işçi anısına 8 Mart gününün Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak kutlanmasını önermiş, kadın hakları hareketini, özellikle oy hakkını onurlandırmayı amaçlayan kadınlar günü önerisi oy birliği ile kabul edilmiştir.

Bu yazımızda, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla, kadın işçilerin çalışma yaşamından kaynaklı ne gibi hakları olduğu üzerinde duracağız:

Çalışma yaşamındaki en önemli ilkelere biri, 'eşit davranma ilkesi'dir. Nitekim istatistik verilerine de baktığımızda, işe alma, terfi, ücret vs gibi hususlarda kadın işçilere yönelik ayrımcılık uygulamalarının yapıldığı hemen göze çarpmaktadır. 2003 yılında yürürlüğe giren 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 5. maddesinde 'eşit davranma ilkesi'nden bahsedilerek; "İş ilişkisinde dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamaz... İşveren, biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılınmadıkça, bir işçiye, iş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona ermesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz. Aynı veya eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştırılmaz. İşçinin cinsiyeti nedeniyle özel koruyucu hükümlerin uygulanması, daha düşük bir ücretin uygulanmasını haklı kılmaz." denilmektedir. Aynı maddenin 6. fıkrasında da söz konusu ayrımcılığın yaptırımını belirlenmiştir. Buna göre; "İş ilişkisinde veya sona ermesinde yukarıdaki fıkra hükümlerine aykırı davranıldığında işçi, dört aya kadar ücreti tutarındaki uygun bir tazminat başka yoksun bırakıldığı haklarını da talep edebilir. 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu'nun 31. maddesi hükümleri saklıdır."

Ayrıca, bu konuya ilişkin olarak Birleşmiş Milletler'in 'Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi hakkında sözleşmesi', ILO'nun

'Eşit değerde eşit iş için erkek ve kadın işçiler arasında ücret eşitliği hakkında 100 Sayılı Sözleşmesi' ve 'İş ve meslek bakımından ayırım hakkında 111 Sayılı Sözleşmesi' bulunmaktadır. 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 5. maddesi anlamında eşit davranma ile ilgili hükümlere aykırı davranıldığını ileri süren işçi bunu ispatlamak durumundadır.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 'feshin geçerli sebebe dayandırılması' başlıklı 18. maddesinin d) ve e) bentlerinde kadınları ilgilendiren özel hükümler getirilmiştir. 18. maddenin d) bendinde; "ırk, renk, cinsiyet, medeni hal, aile yükümlülükleri, hamilelik, doğum, din, siyasi görüş ve benzeri nedenler...", e) bendinde de; "74 üncü maddede öngörülen ve kadın işçilerin çalıştırılmasının yasak olduğu sürelerde işe gelmemek" gibi hususlar 18. madde kapsamında, iş akdinin feshinde geçerli neden olarak değerlendirilmeyecektir.

İş Kanunu'nun 55. maddesinde, 'yıllık izin bakımından çalışılmış gibi sayılan haller' düzenlenmiştir. Maddenin b) bendinde; "Kadın işçilerin 74 üncü madde gereğince doğumdan önce ve sonra çalıştırılmadıkları günler" in yıllık izin bakımından çalışılmış gibi sayılan hallerden olduğu belirtilmiştir.

Yine İş Kanunu'nun 66. maddesinde; "Çalışma süresinden sayılan haller" düzenlenmiştir. Maddenin e) bendinde; "Çocuk emziren kadın işçilerin çocuklarına süt vermeleri için belirtilecek sürelerin" de çalışma süresinden sayılan haller olarak telakki edileceği belirtilmiştir.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 72. maddesinde; Maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yer altında veya su altında çalışılacak işlerde 18 yaşını doldurmamış erkek ve her yaşta kadınların çalıştırılmalarının yasak olduğu, düzenlenmiştir.

İş Kanunu'nun 73. maddesinin 2. fıkrasında da; On sekiz yaşını doldurmuş kadın işçilerin gece postalarında çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasların Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği düzenlenmiştir.

İş Kanunu'nun 74. maddesi, 'Analık halinde çalışma ve süt iznine ilişkin' düzenlemeleri kapsamaktadır. Ki, söz konusu madde uygulama bakımından kadın işçiler tarafından en çok merak edilen ve soru yöneltilen maddelerden biridir. Maddeye göre; "Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır. Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre eklenir. Ancak sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelerle eklenir. Yukarıda öngörülen süreler işçinin sağ-

lık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra gerekirse artırılabilir. Bu süreler hekim raporu ile belirtilir. Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir. Hekim raporu ile gerekli görüldüğü takdirde, hamile kadın işçi sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde işçinin ücretinde bir indirim yapılmaz. İsteği halinde kadın işçiye, onaltı haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde onsekiz haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verilir. Bu süre, yıllık ücretli izin hakkının hesabında dikkate alınmaz. Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam birbuçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır." Süt izni yasada, çocuğun sağlığı düşünülerek verilmiş bir izindir. Kadın işçi, süt iznini nasıl kullanacağını işverenliğe bir dilekçe ile bildirmelidir.

İş Kanunu'nun 85. maddesi, 'Ağır ve tehlikeli işler' başlığını taşımaktadır. Maddede kimlerin bu çeşit işlerde çalıştırılmayacakları belirtilerek, hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı, kimlerin hangi çeşit ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabilecekleri ile ilgili olarak da bu maddeye göre hazırlanacak olan Yönetmelik hükümlerine atıf yapılmıştır.

4857 Sayılı Kanun'un 85. maddesine göre çıkarılan 'Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları Ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik'te de gebe ve emziren kadınlar ile ilgili hususlar düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 6. Bölümü'nün 15. maddesinde oda ve yurt açma yükümlülüğü düzenlenerek; "Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 150'den çok kadın işçi çalıştırılan işyerlerinde 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması ve bakılması, emziren işçilerin çocuklarını emzirmeleri için, işveren tarafından çalışma yerlerinden ayrı ve işyerlerine yakın bir yurdun kurulmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. Yine, yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 100-150 kadın işçi çalıştırılan işyerlerinde, bir yaşından küçük çocukların bırakılması ve emziren işçilerin çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerlerine en çok 250 metre uzaklıkta bir emzirme odasının kurulmasının zorunlu olduğu" düzenlenmiştir.

1475 Sayılı İş Kanunu'nun 'Kıdem tazminatı'nı düzenleyen 14. maddesinde de; "Kadın işçilerin evlendiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde kendi arzusu ile iş akdini sona erdirmesi halinde, işveren tarafından kıdem tazminatı ödeneceği" belirtilmektedir. O halde, kadın işçi evlendiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde, işverenliğe bir dilekçe ve ekinde evlilik cüzdanı fotokopisini de içerecek şekilde işverene müracaat ederek, kıdem tazminatını talep etmesi gerekir. Tabii, bu hakkı kullanabilmesi için işçinin kıdeminin 1 yılı aşmış olması şarttır. Kadın işçinin işverene başvurusu açısından, 'ihbar süresi' söz konusu değildir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HABERLERİ

Mardin Tabip Odası'nda TİS bağtlandı

Sendikamız ile TTB Mardin Tabip Odası işyeri arasında yürütülen 2. Dönem toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. Haftalık çalışma süresinin 40 saat; ve sendikamız geleneği olduğu üzere 1 Mayıs ve 8 Mart günlerinin tatil olarak belirlendiği toplu iş sözleşmesinde sosyal yardımlarda iyileştirilmeler yapıldı. Ücretlere ise birinci yıl %10, ikinci yıl %10 olarak zam yapılması kararlaştırıldı.

4 Nisan 2010 tarihinde imza altına alınan sözleşme, 1 Mayıs 2010 tarihinden itibaren 24 ay süre ile geçerli olacak.

JMO'da TİS bağtlandı

Sendikamız ile TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası arasında sürdürülen TİS görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. 01.09.2009 tarihinden itibaren 24 ay süreyle yürürlükte kalacak TİS'e göre sosyal hak ve yardımlarda iyileştirmeler yapıldı. Birinci dönem zamlarının taban ücretlerde iyileştirme yapılarak belirlendiği sözleşmeye göre ikinci yıl ücretlerine TÜFE + 2 puan zam yapılacaktır.

ŞPO' da TİS bağtlandı

Sendikamız ile Şehir Plancıları Odası arasında sürdürülen 4. Dönem Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. Taban ücretin 600 TL olarak belirlendiği Toplu İş Sözleşmesine göre birinci yıl zammı %9,5, ikinci yıl zammı ise enflasyon oranı + 2 puan oranında artış olarak belirlendi. Ayrıca sosyal yardımlarda da iyileştirmeler gerçekleştirildi.

Bağtlanan TİS için 11 Şubat 2010 tarihinde imza töreni gerçekleştirildi.

Şehir Plancıları Odası İmza Töreni

İstanbul Barosu'nda TİS bağtlandı

Sendikamız ile İstanbul Barosu arasında sürdürülen Toplu İş Sözleşmeleri görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. Haftalık çalışma süresinin 40 saat olarak belirlendiği sözleşmeye göre fazla çalışma durumunda saatlik ücretlerin %100 zamlı ödenmesi de karara bağlandı. Sözleşme ile işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs ve Dünya Emekçi Kadınlar Günü 8 Mart tarihlerinde tüm üyelerin ücretli izinli sayılması kararlaştırıldı.

Sosyal hak ve yardımlarda önemli kazanımların elde edildiği ve ücret zammına esas aylık taban brüt ücretin 1.000 TL kabul edildiği sözleşmeye göre ücret zamları, sözleşmenin birinci yılında %12 oranında, ikinci yılında ise ÜFE-TÜFE yıllık ortalaması + 4 puan olarak belirlendi.

Bağtlanan Toplu İş Sözleşmesi 01.01.2010-31.12.2011 tarihlerini kapsıyor.

Adana Tabip Odası'nda TİS bağtlandı

Sendikamız ile Adana Tabip Odası'nda yürütülen TİS görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanarak 23 Şubat 2010 tarihinde imzalandı. 01.01.2010-31.12.2011 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesine göre sosyal hak ve yardımlar ile ödeneklerde önemli kazanımlar elde edildi. Sosyal yardımlar kalemlerinden bazıları şöyle: Çocuk yardımı her çocuk için 25 TL; evlenme yardımı birinci yıl 750, ikinci yıl 1000 TL; doğum yardımı birinci yıl 250, ikinci yıl 300 TL; yemek yardımı ilk yıl 150, ikinci yıl 200 TL.

Bağtlanan sözleşmeye göre birinci yıl ücretlerine, 1 Temmuz 2010 tarihinden geçerli olmak üzere %5 oranında, ikinci yıl ücretlerine ise TÜFE + 3 puan oranında zam uygulanması kararlaştırıldı.

TEB – Yetki Belgesi geldi

Sendikamız ile Türk Eczacıları Birliği işyeri arasında bağtlanacak 5. Dönem Toplu İş Sözleşmesi için bakanlığa yapılan başvuru üzerine yetki belgesi 8

Nisan 2010 tarihinde sendikamıza ulaştı. Sendikamız 22 Nisan 2010 tarihinde işverene yer-gün-saat tespiti için çağrı yapacak.

ÜNİBEL –

Arabulucu raporu bekleniyor

22 Aralık 2009 tarihinde başlayan 4. Dönem TİS görüşmelerinde, 30 günlük süre dolmasına rağmen anlaşma sağlanamaması üzerine 19 Şubat 2010 tarihinde arabulucu tayini istendi. Arabulucu tayininden sonra 9 Nisan 2010 tarihinde bir araya gelmesine rağmen anlaşma sağlanamadı. Resmi Arabulucu raporu bekleniyor.

MESAM –

Çoğunluk Belgesi geldi

Sendikamız ile Musiki Eserleri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM) işyeri arasında bağtlanacak 5. Dönem Toplu İş Sözleşmesi ile ilgili olarak bakanlığa yaptığımız yetki başvurusu üzerine, çoğunluk belgesi geldi 23 Mart 2010 tarihinde sendikamıza ulaştı.

Antalya Tabip Odası –

Çoğunluk Belgesi geldi

Antalya Tabip Odası 19 Mart'ta çoğunluk belgesi elimize ulaştı. Görüşmelere başlamak için yetki belgesinin önümüzdeki günlerde sendikamıza ulaşması bekleniyor.

DİSK –

Çoğunluk Belgesi geldi

Sendikamız ile Konfederasyonumuz DİSK arasında bağtlanacak toplu iş sözleşmesi için bakanlığa çoğunluk belgesi için başvuruda bulunulmuştu. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından gönderilen çoğunluk belgesi 5 Nisan 2010 tarihinde elimize ulaştı. Yetki Belgesi'nin de önümüzdeki günlerde sendikamıza gönderilmesi bekleniyor.

AKSAV –

Yer Gün Saat Tespiti

Antalya Kültür Sanat Vakfı İktisadi İşletmesi'nde bağtlanacak 6. Dönem Toplu İş Sözleşmesi için yer gün saat tespiti yapılamadı. Bunun üzerine sendikamız Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Antalya Bölge Müdürlüğü'ne 2 Nisan 2010 tarihinde başvurarak, yer gün saat tespiti istedi.

TEKEL**4/C KALDIRILSIN! GÜVENCESİZ ÇALIŞMAYA HAYIR!**

Çalışmama hakkımızı kullandık

*Ankara**Ankara**Ankara*

Konfederasyonumuz DİSK'in de aralarında bulunduğu 6 işçi ve memur konfederasyonu tarafından alınan 4 Şubat 2010 tarihinde üretimden gelen gücümüzü kullanma kararı doğrultusunda; sendikamız SOSYAL-İŞ de iş bırakma eylemine katılarak, bütün gücüyle destek verdi.

ANKARA – Ankara'da iş bırakma eylemi kapsamında düzenlenen mitinge güçlü bir katılım gösteren sendikamız, yaklaşık 350 kişilik kortejiyle göz doldurdu. Sendikamız Sosyal-İş pankartı arkasında, örgütlü bulunduğumuz bazı işyerlerinden üyelerimiz de kendi pankartlarını açtılar. Sendikamız pankartı arkasında; Ankara Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası (ASMMMMO) çalışanları "AKP SUSACAK, TEKEL İŞÇİLERİ KONUŞACAK" pankartını; Türk Eczacıları Birliği (TEB) çalışanları ise "TEKEL İÇİN TEK ELİZ" pankartını açarak katılım gösterdiler.

Coşkulu sloganlarla yürüyüşe geçen

Ankara

kortejimizde sık sık "Tekel işçisi yalnız değildir", "Yaşasın sınıf dayanışması", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" gibi sloganlar atıldı. Yaklaşık 20.000 kişinin katıldığı Ankara mitingi, sanatçı Onur Akın'ın verdiği kısa bir konser ile sona erdi.

İSTANBUL – İstanbul'da yapılan ve yaklaşık 20.000 kişinin katıldığı mitingde, sendikamız İstanbul Şubesi de yerini aldı. Mitinge SOSYAL-İŞ pankartıyla katılım gösteren sendikamız İstanbul Şubesi, iş

bırakma eylemine katılan üyelerimizin mitinge katılımını sağlayarak, oluşturduğu kortejle sendikamızı temsil etti. Başta İstanbul Barosu, İstanbul Tabip Odası, Genel-İş, Toplum Gönüllüleri Vakfı, Mesam, Uluslararası Af Örgütü işyerlerinden üyelerimiz olmak üzere, iş bırakma eylemine aktif katılım sağlayan üyelerimiz, yaklaşık 80 kişilik bir kortejle mitinge katılım gösterdi.

İZMİR – İş bırakma eyleminin en güçlü yaşandığı İzmir'deki mitinge 25.000'i aşkın katılım sağlandı. 1 günlük iş bırakma eylemi kapsamında belediye otobüsleri, metro ve vapurlar çalışmadı ve tren seferleri aksadı. Hastanelerde ise acil servisler ve zorunlu birimler dışında iş bırakma eylemi güçlü bir şekilde uygulandı. 10.30'da Fuar Basmane Kapısı önünde toplanan ve aralarında sendikamızın da yer aldığı kitle Konak Meydanı'na yürüdü. Sendikamız pankartı ve yaklaşık 60 kişiden oluşan kortejiyle mitingdeki yerini aldı.

*İstanbul**İzmir*

TEKEL**4/C KALDIRILSIN! GÜVENCESİZ ÇALIŞMAYA HAYIR!****İzmir Şubemiz
açlık grevine
destek verdi**

İzmir'de TEKEL işçileri ile dayanışmak için kurulan dayanışma çadırında başlatılan açlık grevine sendikamız da destek verdi.

Buca Tekel İşçileriyle Dayanışma İniyatifi'nin tarafından gerçekleştirilen ve 7 Şubat 2010 tarihinde sabah 08.00'de başlayan 1 günlük açlık grevine sendikamız şube yöneticileri ve üyelerimiz katılarak destek verdi. Ayrıca bir üyemiz de 1 günlük açlık grevi yaparak, TEKEL işçileri ile dayanışma etkinliklerimize yeni bir katkı daha yaptı. Destek eyleminde sendikamız bülteni de dağıtıldı.

**TEKEL İŞÇİSİ
YAŞAMINI YİTİRDİ**

TEKEL direnişçilerinden Hamdullah Uysal, 25 Şubat'ta bir aracın kendisine çarpması sonucu yaşama veda etti.

Türk-İş önünde, arkadaşları için tören yapmak isteyen TEKEL işçileri ise, polis tarafından engellenmeye çalışıldı.

TEKEL direnişinin neferlerinden Hamdullah Uysal evli ve iki çocuk babasıydı.

Sendikamız adına TEKEL direnişçilerine başsağlığı diliyor, acılarını paylaşıyoruz.

Meşaleler geceyi TEKEL için aydınlattı

DİSK ve KESK, 11 Şubat 2010 Perşembe günü, örgütlü olduğu illerde meşaleli yürüyüşler gerçekleştirerek TEKEL direnişine destek oldu. DİSK ve KESK tarafından gerçekleştirilen meşaleli yürüyüşlere yer yer Türk-İş'e bağlı sendikaların katıldığı da gözlemlendi. Yürüyüşe sendikaların yanı sıra siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları ve dernekler de destek verdi. Ankara, İstanbul, İzmir ve Antalya'da yapılan yürüyüşlerde sendikamız etkin bir şekilde temsil edildi.

Yürüyüşe uluslararası destek de geldi. Ankara'daki yürüyüşe Almanya'dan katılan bir grup eylemci, "Mercedes, Beck's Tershane İşçileri (Bremen)" imzalı Türkçe ve Almanca hazırlanmış bir pankart taşıdılar.

Yürüyüşe uluslararası destek de geldi. Ankara'daki yürüyüşe Almanya'dan katılan bir grup eylemci, "Mercedes, Beck's Tershane İşçileri (Bremen)" imzalı Türkçe ve Almanca hazırlanmış bir pankart taşıdılar.

TEKEL, TEK YÜREK

DİSK, Türk-İş, KESK ve Kamu-Sen, 20 Şubat 2010 tarihinde TEKEL için Ankara'da toplandı. TEKEL işçilerinin haklı mücadelesine destek olmak için Ankara'da buluşan konfederasyonlar, geceyi işçilerle beraber geçirdi. Etkinliğe Rutkay Aziz, Tarık Akan ve Nedim Saban gibi sanatçılar da katılarak destek verdi.

20 Şubat sabahı Ankara'ya varan sendika yönetici ve üyeleri, kendileri için belirlenen toplanma yerlerine ulaştıktan sonra Sakarya Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti.

DİSK ve KESK üyeleri ile bazı siyasi partiler ve demokratik kitle örgütleri Kolej Meydanı'nda toplandı.

TEKEL**4/C KALDIRILSIN! GÜVENCESİZ ÇALIŞMAYA HAYIR!**

Ankara adeta kuşatma altında kaldı

Özlük hakları ile başka kamu kuruluşlarına geçmek için mücadele eden ve bu kapsamda 1 Nisan günü Ankara'ya gelen TEKEL işçileri, yoğun bir polis baskısı ile karşılaştı.

Sabah saatlerinde Ankara'ya ulaşan TEKEL işçileri, önce kente sokulmadı, kente girebilen işçiler kahvaltı yaptıkları çay evlerinden zorla dışarı çıkarıldı, daha sonra da Türk-İş'e gidişleri engellendi.

Ankara'nın dört bir yanına konuşlandırılan ve darbe günlerini anımsatan binlerce polis, sadece TEKEL işçilerine değil, tüm Ankara'lılara hayatı zindan etti. Adeta şehri kuşatma altına alan polis, sıradan insanların dahi geçişlerine izin vermedi. Türk-İş çevresini de ablukaya alan polis iki gün boyunca Türk-İş'in bulunduğu Sakarya caddesine girişleri kapattı.

Toplanan en küçük kalabalığa dahi gaz ve copla müdahale eden polisin kurduğu barikatlar, işçiler tarafından yer yer aşılabilirdi.

2 Nisan günü işçilere ve Ankaralılarına zehir edilmeye devam edildi. 20 metre aralıklarla yerleştirilen çevik kuvvet grupları tüm yol ve güzergahlarda yürüyen sıradan insanlara dahi müdahalelerini sürdürdü. Sakarya Caddesi'ne açılan tüm girişleri kapatan polis, TEKEL işçilerinin kararlılığı sayesinde bazı barikatları kaldırmak zorunda kaldı.

Barikatların kaldırılmasından sonra Türk-İş binası yakınlarında bir basın açıklaması gerçekleştirildi. Tek Gıda-İş Genel Başkanı Mustafa Türkel tarafından yapı-

lan açıklamada polis terörü sert bir dille kınandı. Türkel yaptığı açıklamada TEKEL mücadelesinin takvimini de açıkladı. Buna göre TEKEL işçileri 3 Haziran'da 3000 kişi ile 3 gece, 4 Temmuz'da 4000 kişi ile 4 gece Ankara'da gelerek kalacaklar. Türkel, 1 Ağustos'a kadar 4/C ile ilgili bir karar çıkmazsa tüm Türkiye'deki TEKEL işçilerinin aileleri ile birlikte geri dönmek üzere Ankara'ya geleceklelerini kaydederek "Özlük haklarıyla diğer kuruluşlara geçmek dışında hiçbir alternatifini kabul etmeyeceğiz" şeklinde konuştu.

RÖPORTAJ

Evrin Erdoğan Aydın - Gizem Duygu Şeref
Jeoloji Mühendisleri Odası çalışanları

5 Aralık 2009

Bir avuç insan işyerimizin önünde toplandılar... Sabahın erken saatlerinden gecenin geç saatlerine kadar sendika önünde atılan sloganlar... Bir hafta boyunca bıkmadan hergün sesleri kısılana kadar slogan atıp ayazda beklediler. Yakında giderler diye düşünürken bir baktık ki her yerde tabureler... Oturma eylemi başlamış... Diğer gün tabureler üstüne naylon çekilmiş sonraki gün naylonlar birdenbire çadıra dönüşmüş... En sonunda gördük ki kocaman bir kent kurulmuş küçük bir sokağa. Abdi İpekçi'de başlayan ve Türk-İş'in önünde biten koskoca 3 ay Onlar için hayatlarının direnişi, bizim için ise 1980 sonrası kaybettiğimiz sınıf bilincinin yeniden canlanmasıydı. Yadsınamaz bir gerçek vardı ki TEKEL işçileri bir destan yazdı. Ankara'nın göbeğinde yazılan bu destanda hiç kuşkusuz ki baş rolü kadın Tekel işçileri üstlenmişti. Günler süren mücadelenin ardından hiçbir sonuç alamayan Tekel işçileri için açlık grevleri başlamıştı artık. Açlık grevi devam ederken bir sabah bir kız çocuğu gördük kocaman bir fotoğrafta. Açlık grevindeki babasının başında bekleyen bir kız çocuğu. Kocaman gözlerle bakıyor tek parmağını uzatıp bağıırıyordu "Babam ölürse cenaze namazını sen kıldıracaksın Tayyip amca" diye. Ne o kız çocuğunun fotoğrafını silebiliriz hafızalarımızdan ne de o fotoğraf-taki gözleri....

Ve kadınlar

bizim kadınlarımız:

korğunç ve mübarek elleri

ince, küçük çeneleri, kocaman gözleriyle

anamız, avradımız, yarımız

ve sanki hiç yaşanmamış gibi ölen

ve soframızdaki yeri

öküzümüzden sonra gelen

ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis yattığımız

ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki

ve kara sabana koşulan ve ağıllarda

ışığında yere saplı bıcağların

oynak, ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan

kadınlar,

bizim kadınlarımız

Nazım Hikmet

DEVAMI İZLEYEN SAYFADA

Daha önce de ülkemizde açlık grevlerine katılan çok kadın görmüştük ama bu kez açlık grevinde İŞÇİ kadınlar vardı.. İlk açlık grevinde yer alan Aynur ERBAŞ, ikinci açlık grevinde de vardı. İkinci açlık grevinin 8.gününde yakaladık onu. Aynur ERBAŞ ile yaptığımız röportajı paylaşmak istedik sizlerle...

Aynur ERBAŞ
(39 yaşında ve evli)

Tekel'de ne zaman ve nasıl çalışmaya başladınız?

1993 Yılından beri çalışıyorum Tekelde. Şu an Adıyaman Yaprak Tütün İşletmesindeyim.

Tekel çalışanlarının kaçısı kadın?

Bizim işletmede çalışanların çoğu kadın

Tekel'de çalışan bir kadın işçi olarak hangi çalışma koşulları altında çalışıyordunuz?

Çok tozlu bir ortamdı hiç hijyen değil ve çok sağlıksız bir ortam. Bizim işletmede asansör yok. Ve 7 katlı. Her gün o yedi katı inip çıkmak zorundayız. Hamile kadınlar çok zor şartlarda çalışıyordu. Düşünün hamilesiniz ve 6. aya kadar o yedi katı sürekli inip çıkıyorsunuz. Çok zor. Her şeyin hesabını veriyorduk tuvalete giderken ya da herhangi bir ihtiyaç durumu söz konusu olduğunda işin kaç dakika süreceğini bildirmek zorundaydık. Çantamı almaya bile gidemiyordum soyunma odasından. Günde 2 kere 15 dakika çay molası vardı, o kadar..

Kadınlar hangi birimlerde ne gibi görevler alıyordu?

Tütünlerin işlenmesi. Zaten kapanmayan Tekelerde kadınlar işsiz kaldı erkekler çalışıyor. Niye, çünkü tütün üretimi bitirildi önce. Tütün olmayınca da işlenmesine ihtiyaç yok yani bize ihtiyaç yok. Erkekler şu an depoları boşaltma veya evrak gibi işleri yapıyorlar.

-Bir kadın olarak burada (Ankara'da) yaşadığınız en büyük sıkıntı nedir?

Ailemi ve evimi özlüyorum...

Bu süreç aile hayatınıza nasıl yansdı? Anne ve bir kadın olarak düşünceleriniz.

Ben çevreme aldırمام. Ama şanslıyım da

benim ailem tam destek bana, eşim sürekli yanımda. Çocuğum olmadığı için sürekli memlekete gitmek zorunda değilim ama evimi özlüyorum. Ayrıca ekonomik olarak cebimizden harcadığımız için de zorlanmaya başladık. Psikolojik olarak yıpranmış durumdayız, fazla duygusallaştık.

Akrabalarınız, çocuklarınız, eşiniz, ailenizdeki kadınlar bu direniş hakkında ne düşünüyor? Sizi destekliyorlar mı? Eleştirenler var mı?

Çocuğum yok. Eşim ve annem babam en büyük destekçim. Annem, 'hakkınızı almadan sakın buraya dönme' diyor.

Bir kadın olarak bu mücadelede yaşadığınız en büyük sıkıntı nedir?

Temizlik, uykusuzluk, yatacak yer sıkıntısı. Erkek arkadaşlarımız çadırlarda yatarken bizler sendikalarda Ya da evlerde kalma şansına sahibiz. Onlar açısında üzülmüyoruz. Benim çocuğum yok ama çocuğu olan arkadaşlar büyük sıkıntı içerisinde. Ara sıra memlekete gidip geliyorlar. Çocukların psikolojisi bozuk. Bu aile yaşantısını olumsuz etkiliyor.

Bu mücadelede erkeklerden daha zayıf olduğunuzu ya da eksik kaldığınızı düşünüyor musunuz?

Asla biz burada kadın-erkek diye cinsiyet ayrımcılığı yapmıyoruz. Hatta hiç ayrımcılık hissetmedim bile. Hepimiz aynı mücadele için savaşıyoruz. Hatta Abdi İpekçi'de yaşanan olayda ön saflarda biz (kadınlar) vardık.

Sizce ekonomik krizin ve özelleştirmenin kadınlar üstünde nasıl bir etkisi var?

Kadınlar iş bulma konusunda zaten çok zorlanıyorlar. Bir kere kadın olmak en başta kaybın başlangıcı. İşten çıkarım söz konusu olduğunda ilk olarak kadınlar işten atılıyor. Kadınların en doğal hakkı anne olma hakkı işveren açısından işten atılma ve alınmama nedeni.

Tekel'in özelleştirilmesi size göre politik bir karar mı ekonomik (krizin bir sonucu mu?)

Kesinlikle politik bir karar... Asla ekonomik krize bağlanamaz. Tekel yabancı sermayeye işbirlikçi hükümet tarafından peşkeş çekilmiştir. Tekel zarar ediyor bahanesiyle personel bir birimden başka birime geçirildi. Sonra işçi fazlası var denilerek 4-C bize dayatıldı.

Tekel direnişinin kadın mücadelesine ne gibi etkileri oldu?

Biz kaybedersek Türkiye işçi sınıfı kaybeder. Çünkü çok uzun zamandır Türkiye böyle bir işçi mücadelesi görmedi.

Bu mücadeleden önce kadın etkinlikleri konusunda herhangi bir çalışmanız oldu mu?

(komisyon, kollar, sivil savunma örgütleri vs... gibi)

Hayır olmadı.

Bu mücadele politik duruşunuzu etkiledi mi?

Kesinlikle etkiledi. Ben zaten var olan hükümete oyumu vermemiştim. Kendi adıma değil ama burada birlikte mücadele verdüğümüz, şu anda mevcut hükümete oyunu veren tüm arkadaşların bakış açıları, siyasi kimlikleri değişti. Mevcut hükümetin işbirlikçi bir tavır sergilediğini düşünüyoruz.

Bu zaman süresince ne öğrendiniz? Edinimleriniz nelerdir?

Mücadeleyi öğrendik. Sağ-sol ayrımı, kadın-erkek, Kürt-Türk (kimlik) ayrımı olmaksızın bir arada olabilmeyi direnişe hak-sızlığa başkaldırıyor öğrendik.

Mücadelenin geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Biz mücadelemize devam sonuna kadar devam edeceğiz. Hakkımız almadan ölmekten buradan gitmek yok.Çadırlar ve açlık grevleri bunun en somut göstergesidir.

Bu mücadeleyi kaybetme durumunda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Bu mücadeleyi kaybetmeyeceğiz... Ölmek var dönmek yok!!

Bu süreçte sadece Aynur Erbaş değil, pek çok direnişçi kadınla konuşma şansımız oldu. Bu sayı için açlık grevinde olması sebebiyle Aynur Erbaş'ı seçtik ve sizlerle paylaşmak istedik. Fadime Abla, Azize abla, Sevim, Sultan abla gibi sayamayacağımız pek çok isim var hafızalarımızda...

Bizler unutamayacağız; Ankara'nın tam göbeğinde Türkiye'nin en büyük işçi direnişi yaşandı ve bu direnişin başrolünde Kadınlar vardı.

Selam olsun, Ankara'nın soğuşunda kışı bahara çeviren TEKEL işçilerinin mücadelesine...

Selam olsun hakları için mücadele eden tüm emekçilere...

YİĞİT TEKEL İŞÇİLERİ...

Ali ADIGÜZEL / MESAM

Yazılacaklar Tekel işçilerinin deneyimlerindenidir.

Hataylı bir işçi aynen şunları söylüyor: *"Biz buraya gelmeden önce gençler, öğrenciler için solcu, komünist diye bir önyargıya sahiptik. Ancak buradaki öğrencilerin harçlıklarından bize çay yapıp getirdiklerini, sabaha kadar bu soğukta bizlerle kaldıklarını görünce düşüncelerimiz değişti. Ben TEKEL işçisi olmasaydım, buraya destek için gelebilir miydim? Sanmıyorum. Ama gençler bu dondurucu ayazda, bizlerle ekmeklerini paylaştılar. Ben bölgedeki ilçede aynı zamanda AKP yöneticisiydim. Ama şimdi kesinlikle AKP'ye oy vermem. Sağcı idim, solcu oldum."*

5N 1 K'da Cüneyt Özdemir, canlı yayın sırasında gazeteci refleksiyle bir TEKEL işçisinin şu ilginç sözlerini aktardı. Yaşadığı olaylardan etkilenen TEKEL işçisi şöyle diyordu: "Ben 5 vakit namazımı kılarım. Burada da komünist olduk." Özdemir, tekrar ettirdi, işçi de "Evet, 5 vakit komünistim" dedi.

4/c yasa tasarısına karşı Tekel işçileri Ankara'ya ayak bastıkları anda karşılaştıkları AKP polisinin sert müdahalesi oldu. Olaylar AKP için aslında çok basitti, işçiler gelir, bağırırlar çağırırlar giderler, gitmezlerse gaz sıkar, joplarız korkutup evlerine geri göndeririz.

Ankara Valisi tekel işçilerine "Siz niye tek yönlü bilet aldınız." Dedikten sonra işçilerden aldığı cevap: "Bu iş ne zaman biter, ne kadar sürer, bilemeyiz. Dönüş biletlerimizi siz alın dedik. Biz bu işi halletmeden dönmeyeceğiz idi.

Hükümetin yaptığı müdahaleler sayesinde işler her geçen gün tersine dönmeye başladı, tüm müdahaleler işçilerin iradesini kırmayı bırak onları daha da öfkelenendirip iradelerini sağlamlaştırmaya yaradı. Bu durum işçilerin kendiliğinden oluşan hareketini bilince; artçı olarak nitelendirilecek eylemi öncüye dönüştürmeye yetmişti. Tekel işçileri önceki direnişlerin şansına sahip değildi, ne siyasal bir yükseliş, ne sendikalaşmada bir artış ne grevlerin güçlü olduğu bir süreci ne de bir yenilenmenin üzerine hareketlenmeyi başlatmışlardı, sadece kendi güçleri ile

yepyeni bir süreç ve umut için yola koyuldular.

İşçilere söylenen çok netti, Türkiye'nin geniş emekçi kesimlerinin durumuna razı olmalarıydı; buda güvencesiz bir gelecek.

1980 den sonra Tekel direnişi en son Zonguldak yürüyüşüyle ortaya çıkan işçi sınıfının etkin çıkışının 2.si idi. Tekel direnişi Zonguldak maden işçilerinin mücadelesi gibi toplumun tüm kesimlerinde yankı uyandırmış, iktidar tam anlamı ile bir mağlubiyet yaşamıştır. AKP'nin yaptığı Kürt, Alevi, Yargı açılımlarının tümünü düşündüğümüzde ilk defa bu kadar çaresiz duruma düşmüştü. Bu yüzden direnişin bundan sonra sonucu ne olursa olsun tekel işçileri işçi sınıfı tarihinde yerini almış durumdadır.

80'lerle başlayan 90'lardan sonra hızlanarak devam eden proletarya elveda, sivilleşme, demokratikleşme, küreselleşme güzellemelerine karşı, Tekel işleri tokat gibi bir cevapta verdi. İşçi sınıfı buradadır ve güncel meselesini memleket meselesinden ayırmayan bir işçi sınıfının ne kadarda kuvvetli olduğunu gerçeğini tüm liberal kesimlere gösterdiler. Tekel işçileri günler ilerledikçe sınıfın diğer kesimlerinin de gözünü Ankara ya çevirmesini sağladı. Böylece uzun bir süredir sınıfın birliğindeki tutukluk aşılmaya başlanmış oldu.

Tekel işçilerinin en zorlandığı ve düşünceye sevk eden kendilerinin kararlı olduğu kadar tüm sendika ve siyasal partilerin bu sürece kendileri kadar inanıp inanmaması oldu. Ama eksiklik ve gedikliklerine rağmen zafiyet gösterilen her durumda tekel işçilerinin inançlı ve inatçı tutumu eylem sürecini geliştirmiş ve genişletmiştir.

Grev süreci sadece siyasi iktidarın gerçek yüzünü değil onları tam anlamı ile destek vermeyen hatta 70.günlerinden sonra onları yalnızlığa mahkum eden sendikaların tavrını gördüler. Hatta en bariz örneği Hak-İş Başkanı'nın açıklaması oldu, direniş başladığında bu direnişin zamansız olduğu hatta AKP'nin demokratikleşme hızını kestiğini bile söyleyebilmişti. Hatta kimileri utanmadan sıkılmadan işçilere Ergenekoncu diyebilecek noktaya getirdi. Süreç hızlandıkça Türk-İş bir şey yap-

madık yapmadık dememek için büyük bir miting düzenledi. O mitinge kürsüyü işgal eden tekel işçileri olması idi, sakın sakın Alişan konseri dinlenip gidilecekti; neyse ki olmadı.

Bundan dolayı tekel işçileri kendi güçleri ve inadı ile işçi sınıfının neler yapabileceğini de öğretti.

Tekel işçilerinin yaptıkları içinde en önemli olan ülkenin tüm etnik, dini, mezhepsel ayrımları olan işçilerin birleştirici ve esas olan emekçi kimliklerinin olduğu ve onun dışındaki hiçbir şeyin emekten önemli olmadığını göstermesidir.

Eray Aksoy'un görüştüğü TEKEL işçisi Ferit Demir'e soruyor,

Bu direniş size en başta neyi öğretti?

Türkiye son zamanlardaki olaylarla birlikte iç savaşa gidiyordu. Bunu biz yıktık. Burada Türk ve Kürt işçiler birlik halindeyiz. Bu ülkede önceleri Kürtler rahat değildi, şimdi baktığımızda Türkler de rahat değil. Kendi açımdan bakarsam ben bu mücadeleye para için geldim. Ama şimdi gözlerim açıldı. Artık çocuklarımın geleceği için mücadele ediyorum."

Röportajın sonunda Ferit Demir in söyledikleri tüm söyleneceklerin yerini geçiyor:

Biz bu direnişi sonuna kadar götüreceğiz. Yarım kalan direnişten sembol olmaz. Biz yarım bırakmak istemiyoruz. Bundan sonraki devam sosyalizmdir. Sosyalizm iyi bir şey ve bedel verilmelidir. Mücadeleden korkmamalıyız. Size bir şey sormak istiyorum, 'Mücadelede aşk var mıdır?' Aşk zaten kendi başına bir mücadeledir."

Her direnişin bir sloganı vardır, Tekel işçilerinin de sloganı: ÖLMEK VAR DÖNMEK YOK. Bu slogan TEKEL işçilerinin ne kadar kararlı olduklarını dosta düşmana gösteriyor ve göstermeye de devam edecek.

2010 yılı tüm emekçilere tekel işçileri sayesinde hoş geldi sefa getirdi. Çünkü çok zamandır emekçilerin üzerine serpilmiş ölü toprağı kalkmaya başladı. Bu yazı yazıldığı sırada başlayan Tariş direnişine de selam olsun.

ORDU ÜNİVERSİTESİ İŞÇİLERİ SENDİKAMIZDA ÖRGÜTLENDİ

Ordu Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren METSAN taşeron şirketi işçileri içerisinde Sendikamızın bir süredir devam ettirdiği örgütlenme faaliyeti Şubat ayı içerisinde başarıyla tamamlandı. Sendikamız 140 işçinin çalıştığı işyerinde çoğunluğu sağlayarak 9 Şubat tarihinde Çalışma Bakanlığı'na yetki başvurusunda bulundu.

Üniversitenin bağlı birimlerinde büyük çoğunluğunun idari görevlerde çalıştığı üniversite işçileri, yıllardır farklı taşeron şirketlerde ihale usulü çalıştırılmaktaydı. Hukuken de muvazzalı bir uygulama olan bu ihale sisteminde METSAN şirket

bünyesindeki işçiler özlük ve sosyal hakları açısından yıllardır çeşitli hak kayıplarına maruz kalmaktaydı.

Özlük ve sosyal haklarını güvence altına almak ve daha iyi çalışma koşulları isteyen üniversite işçileri Sendikamızda örgütlenerek sorunlarına örgütlü bir şekilde çözüm bulmak için iradelerini ortaya koydular. 140 işçinin çalıştığı şirket bünyesinde Sendikamız, üniversite yönetiminin asıl işveren olarak yetki ve sorumluluğundan hareketle, yetki başvurusunun hemen ardından Ordu Üniversitesi Rektörlüğü ile bir görüşme gerçekleştirdi. Çalışanların örgütlenme

hakkına saygı göstereceğini açıkladığı görüşmede Rektörlük, çalışanların sorun ve taleplerinin karşılanması için üzerine düşen katkıyı ortaya koyacağını beyan etti.

Devlet üniversitelerinde oldukça yaygın bir uygulama olan muvazzalı taşeron uygulamalarının engellenmesi, üniversiteler bünyesinde bu statüde çalışan işçilerin özlük ve sosyal haklarının kazanılması için bir örnek oluşturacak bu örgütlenme çalışmamızın tamamlanması için Sendikamız gerekli hukuki süreci ve sendikal çalışmalarını devam ettirmektedir.

Tariş Direnişi ziyaretleri

DİSK'ten Tariş ziyareti

1 Mart 2010 tarihinde fabrikanın tasfiye edilme kararı ile işsiz kalan ve kıdem tazminatlarını alabilmek için direnişte bulunan Tariş işçileri, konfederasyonumuz DİSK ve bağlı sendikalar tarafından ziyaret edildi.

Tariş Genel Müdürlüğü önünde oturma eylemi yapan Tariş işçilerine, direnişlerinin 30. gününde yapılan ziyarete DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, Genel-İş Genel Başkanı Erol Ekici, İzmir Şube Başkanımız Müfit Ereş, Şube Sekreteri Meriç Dilekli ile temsilcilerimiz ve üyelerimiz katıldı. Alsancak Tren Garı önünde toplanarak Tariş Genel Müdürlüğü önüne kadar yürüyen DİSK'liler, "Tariş işçisi yalnız değildir" sloganını atarak eylem alanına girdi.

Bir konuşma yaparak işçilere seslenen DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, Tekel işçileri ile Tariş işçilerin bütünleşmelerini ve tek el tek yumruk olmaları gerektiğini vurguladı. İşçilere, direnişlerinin sonuna kadar yanlarında olacaklarının sözünü veren Çelebi, "Sınıf kardeşlerimizle omuz omuza, tek yürek direneceğiz" şeklinde konuştu

Tariş direnişine destek devam etti

Tariş işçileri, Çelebi'nin ziyaretinden bir gün sonra, 1 Nisan 2010 tarihinde DİSK, KESK ve Türk-İş'e bağlı sendikalar ile TMMOB'a bağlı meslek odaları tarafından yeniden ziyaret edildi. Aynı tarihte Ankara'da bulunan TEKEL işçileriyle dayanışma vurgusu yapılarak "TEKEL'den Tariş'e dayanışma köprüsü" olması amacıyla gerçekleştirilen ziyarette sendika genel başkanları ve şube yöneticileri hazır bulundular. Ziyarette sendikamız İzmir Şube yönetimi, işyeri sendika baştemsilcilerimiz, temsilcilerimiz ve üyelerimiz tarafından temsil edildi.

TÜRKİYE'DE VAKIF ÜNİVERSİTELERİ GERÇEĞİ

Tarihçe ve yasal dayanak

Türkiye'de 1970'li yıllarda "özel üniversite" seçeneği gündeme getirilmiş ancak bu deneyim başarısızlıkla sonuçlanmıştır. 12 Eylül Anayasası'nın 130. Maddesi ise "vakıf üniversiteleri"nin kurulması mümkün kılınmış, ilk vakıf üniversitesi 1984 yılında kurulmuştur. İlk vakıf üniversitesi olan Bilkent Üniversitesi, 1986-87 yılında eğitim-öğretim faaliyetine başlamıştır. 1992'de Koç, 1994'te Başkent, 1996'da Yeditepe, Sabancı, Bilgi, Fatih ve Işık Üniversiteleri kurulmuştur. Vakıf üniversitelerinin sayısı 1996'da 8'e, 1997'de 15'e, 1999'da 20'ye, 2002'de 24'e, 2006'da 25'e, 2010'a gelindiğinde ise 45'e yükselmiştir.

Vakıf üniversitelerinin yasal dayanağı Anayasa'nın 130. maddesidir. Bu maddenin ikinci fıkrası, "Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tâbi yükseköğretim kurumları kurulabilir" şeklindedir. Vakıf üniversitelerinin hangi usulle kurulacağı ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ek 3. Maddesinde gösterilmiştir. Vakıf üniversiteleri, vakıflar tarafından devlet üniversiteleri gibi kanunla kurulmaktadır ve kamu tüzel kişiliğine sahiptir.

2547 sayılı kanunun ek 8,9 ve 10. Maddelerinde belirtildiği üzere, vakıf üniversitelerindeki akademik organların, devlet üniversitelerindeki akademik organlar gibi düzenlenmesi ve onların görevlerini yerine getirmesi, vakıf üniversitelerindeki öğretim elemanlarının niteliklerinin devlet üniversitelerindekilerle aynı olması, vakıf üniversitelerindeki eğitim-öğretim esasları, öğretim süreleri ve öğrenci haklarının devlet üniversiteleri ile aynı olması gerekmektedir. Ayrıca vakıf üniversiteleri, mali, idari ve ekonomik konularda YÖK'ün gözetim ve denetimi altındadır.

Finansman ve Harcamalar

Vakıf üniversitelerinin kurucu vakfın katkısı, öğrenci harçları ve devlet yardımları olmak üzere üç ayrı finansman kaynağı bulunmaktadır.

Vakıf üniversitelerinin ana geliri kurucu vakfın katkısı ve öğrenci harçlarıdır. Vakıf üniversitelerinin devlet yardımından yararlanması belli kriterlere bağlanmıştır (öğretim üyesi yetiştirmesi, burslu öğrenci kontenjanlarını artırmaları...) Vakıf üniversitelerine yapılabilecek devlet yardımının üst tavanı, devlet üniversitelerine ayrılan bütçenin (öğrenci sayısı oranlanarak) yüzde 30'udur.

Vakıf üniversitelerini finansman yönünden iki grupta toplamak mümkündür. Birinci grupta, gelirlerinin büyük oranını vakıftan karşılayan, ikinci grupta ise öğrenci harçlarından karşılayan üniversiteler bulunmaktadır. Ancak vakıf üniversitelerinin çoğu ikinci grupta yer almaktadır. 2005 yılı itibarıyla 24 vakıf üniversitesinden 16'sında öğrenci gelirlerinin toplam gelire oranı yüzde 80'in üzerindedir. Yalnızca 6 vakıf üniversitesinde öğrenci gelirlerinin toplam gelire oranı yüzde 50'nin altında olup, diğer 2 üniversitede bu oran yüzde 50 ile 80 arasındadır. Yani vakıf üniversitelerinin büyük çoğunluğu, öğrencilerden elde edilen gelirlerle finanse edilmektedir.

Vakıf üniversitelerinde eğitim ve öğretim

Vakıf üniversitelerinin sayısı hızla artsa da vakıf üniversitelerinin toplam üniversiteler içindeki payı aynı artış hızını göstermemektedir. Vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin toplam üniversite öğrencileri içindeki payı 1989-1990 eğitim öğretim yılında yüzde 0,69 iken, bu oran 1999-2000 eğitim öğretim yılına gelindiğinde yüzde 2,57'ye, 2005-2006 eğitim öğretim yılında yüzde 4,44'e, 2008-2009 eğitim öğretim yılında yüzde 4,9'a yükselmiştir. 2008-2009 eğitim öğretim yılı itibarıyla vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrenci sayısı 136 bin 410'dur. Bu öğrencilerin yaklaşık yüzde 40'ı 5 büyük vakıf üniversitesinde (Yeditepe, Bilkent, Başkent, Bilgi, Aydın) öğrenim görmektedir.

Eğitim-öğretim faaliyetleri açısından en önemli göstergelerden biri öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısıdır. 2006 yılı itibarıyla vakıf üniversitelerinde öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı, devlet üniversitelerine nazaran daha düşüktür. Devlet üniversitelerinde bu rakam ortalama 52,3 iken, vakıf üniversitelerinde 38,2'dir. Ancak araştırma görevlileri sözkonusu olduğunda tablo değişmektedir. Vakıf üniversitelerinde araştırma görevlisi başına düşen öğrenci sayısı 72 iken, devlet üniversitelerinde bu rakam 56,5'tir. Bu durum vakıf üniversitelerinin öğretim üyesi yetiştirmek konusundaki isteksizliğini ve öğretim üyesi ihtiyacını devlet üniversitelerinden transferlerle karşılama eğilimini göstermektedir. Vakıf üniversitelerinin hem lisans hem önlisans programları dikkate alındığında mezuniyet sonrası iş bulma olasılığının en yüksek olduğu programlara öncelik verdiği göze çarpmaktadır. 2006 yılı itibarıyla 25 vakıf üniversitesinin 10'unda doktora programı bulunurken, diğer 15

üniversite henüz doktora açma standartlarını yakalayamamış durumdadır.

İstihdam

Vakıf üniversitelerinde 2008-2009 yılı itibarıyla yaklaşık 10 bin 500 öğretim elemanı istihdam edilmektedir. Vakıf üniversiteleri bir istihdam politikası olarak öğretim üyesi (prof, doç, yar. doç, dr) istihdamından ziyade öğretim görevlisi ve okutman istihdamına ağırlık vermektedir. Öyle ki 2006 yılı verilerine göre vakıf üniversitelerinde öğretim üyelerinin öğretim elemanı içindeki payı yüzde 32,2 iken, bu oran devlet üniversitelerinde bu pay yüzde 40'tır.

Öğretim üyesi ya da araştırma görevlisi olmayan diğer öğretim elemanlarının (öğretim görevlisi, okutman, uzman, çevirici, eğitim-öğretim planlamacısı) toplam öğretim elemanı içindeki payı vakıf üniversitelerinde yüzde 51 iken bu oran devlet üniversitelerinde yüzde 23,5'dir. Görüldüğü üzere vakıf üniversiteleri, öğretim üyesi ya da araştırma görevlisi istihdamından ziyade diğer öğretim elemanı istihdamına ağırlık vermektedir. Bu öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunu öğretim görevlileri ve okutmanlar oluşturmaktadır. Bu durumun iki nedeni vardır. Birincisi vakıf üniversitelerinin çoğunda İngilizce hazırlık bölümü bulunmaktadır ve bu yüzden hazırlık bölümlerinde görev yapan okutman sayısının payı yükselmektedir. İkinci neden ise vakıf üniversitelerinin öğretim üyesi yerine öğretim görevlilerini daha çok tercih etmesi, böylece daha güvencesiz, daha düşük ücretle öğretim elemanı istihdam etmeyi amaçlaması ya da öğretim üyesi bulmakta çektiği güçlük nedeniyle öğretim görevlisi istihdamına zorunlu kalmasıdır.

Devlet üniversitelerinde istihdam statüsü üçe ayrılmaktadır. Bunlar kadrolu, sözleşmeli ve ders saat ücretlidir. Birkaç istisna dışında vakıf üniversitelerinde öğretim elemanı istihdamının yaklaşık yüzde 80-90'ı sözleşmeli öğretim elemanları oluşturmaktadır, ardından ders saat ücretli öğretim elemanları gelmektedir. Sözleşmelilerin çok küçük bir kısmını sanatçılar ve emekliler oluşturmaktadır. Ders saat ücretliler ise kamu kesiminde çalışan, özel sektörde çalışan ve serbest çalışanlardan oluşmaktadır.

Vakıf üniversitelerindeki öğretim üyelerinin bir kısmı, devlet üniversitelerinden yüksek ücretlerle transfer edilmiştir ve devlet üniversitelerindeki meslektaşlarına nazaran çok daha yüksek ücretler almaktadır. Ancak vakıf üniversitelerindeki okutman, araştırma görevlileri ve öğretim görevlilerinin kayda değer bir kısmı devlet üniversitelerindeki emsallerine göre çok daha düşük ücret almaktadır. Birçok vakıf üniversitesindeki araştırma görevlilerin ücretleri asgari ücretin biraz üzerindedir. Kimi vakıf üniversitelerinde ise aslında İş Yasası'nın ihlali niteliğinde gayri-nizami istihdam biçimleri oluşturulmakta, örneğin burslu-araştırma görevlileri çalıştırılmaktadır. Bu kapsamda, bir araştırma görevlisinin yerine getirdiği tüm hizmetleri görmekte, bunun karşılığında "burs" adı altında ücretlendirilmekte ancak bunlarla bir iş akti kurulmamaktadır. Vakıf üniversiteleri, devlet üniversitelerindeki kadro imkanlarının kısıtlılığı nedeniyle, akademik kariyer yapmak isteyen çok sayıda genç bilim insanını çok düşük ücretlerle, yoğun iş yükü ile çalıştırmaktadır. Vakıf üniversitelerinin çoğunda "toplam kalite yönetimi" ve "performans uygulamaları" yaşama geçirilmekte, öğretim elemanları birbiri ile rekabete zorlanmakta ve sayısal performans ölçütlerini yerine getirebilmek için daha uzun süreler çalışmak zorunda kalabilmektedir. Esnek çalışmanın yaygın olduğu da bilinen bir gerçektir. Ancak vakıf üniversitelerinde istihdam ve çalışma koşulları ile ücretlere ilişkin daha kapsamlı araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 23. maddesine göre bu kurumlarda görev alan akademik ve idari personel, çalışma esasları bakımından 2547 sayılı kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere, aylık ve diğer özlük hakları bakımından ise İş Yasası'na tabidir. Vakıf üniversitelerinde akademik ve idari personel olarak çalışanlar, aylık ve diğer özlük hakları bakımından İş Yasası'na tabii işçi oldukları gibi, Sendikalar Yasası'nın 2. maddesine göre de işçi sayılmaktadır. Dolayısıyla vakıf üniversitesi çalışanları, işçi sendikalarına üye olma hakkına sahiptir.

Vakıf üniversitelerinde yaklaşık öğretim elemanı kadar idari, teknik ve yardımcı personel istihdam edildiği söylenebilir. Bu kapsamda istihdam edilenlerin çalışma ve istihdam koşullarına ilişkin ne yazık ki detaylı bilgiler elimizde yoktur ancak taşeronlaştırmanın yaygın olduğu bilinmektedir. Taşeronlaştırma yardımcı hizmetlerin ötesinde idari hizmetler alanında da gerçekleştirilmektedir.

Vakıf Üniversitelerinin Geleceği

Vakıf üniversitelerinin sayısı hızla ve kontrolsüzce artarken, vakıf üniversitelerinin

sorunları da artmaktadır. Vakıf üniversitelerinin kurumsallaşma sorunu bizzat YÖK tarafından da ifade edilmektedir. Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi başlıklı metinde, "Kurucuların bu üniversiteleri, bir kamu kurumundan çok kendi şirketleri gibi görme eğilimi, kurumsallaşma sürecini olumsuz etkilemektedir" ifadesi yer almıştır.

Vakıf üniversitelerinde son 5 yılda yaşanan patlama, vakıf üniversitesi kurma eğiliminin giderek güçlendiği, bu eğilimin de siyasi iktidar tarafından desteklendiği yönündedir. Bu artışın bilimsel bir eğitim karşılığının olup olmadığı ise tartışma konusudur. Tam da bu noktada vakıf üniversitelerinin artık, "bilimsel eğitim" amacından daha da uzaklaşmakta olduğu ve başkaca amaçların daha da öne çıktığını göstermektedir. Özel üniversite tartışmalarının başlamış olması bu eğilimle paralellik göstermektedir. YÖK Başkanı tarafından "özel üniversiteler" in kurulabileceğinin ifade edilmesi, AKP'nin bu yönde bir Anayasa değişikliğine sıcak baktığının göstergesidir. YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan, "Para için yapan para için, vakıf için yapan vakıf için yapmalı" diyerek bu yöndeki bakış açısını açıkça ortaya koymuştur. Yine Özcan, yükseköğrenimin paralı olması gerektiğini belirtirken, Amerika'daki "burslu" sistemi önermiştir.

Yakın zamanda "özel üniversite" açılmasına yönelik yasal değişikliklerin gündeme gelmesi ve Türkiye'de üniversite alanının radikal bir dönüşüm süreci içine girmesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Ve sendikalaşma...

Vakıf üniversitelerinin sayısının hızla artması, vakıf üniversitelerinin kendi aralarındaki ve devlet üniversiteleri ile olan rekabetinin büyümesi ve son olarak da "kar" amacının esas olacağı "özel üniversiteleri"nin kurulmasının tartışılmaya başlanması; vakıf üniversitelerinde çalışanlarının sorunlarının ciddi oranda artmasına ve "iş güvencesi"nin daha da zayıflamasına yol açabilecektir. Vakıf üniversitelerinin yaşadığı dönüşüm süreci, sendikal örgütlenmeyi acil ve yakıcı bir ihtiyaç haline getirmektedir.

İş güvencesi, insanca çalışma koşulları, akademik özgürlükler, rekabet yerine dayanışma ve kolektif üretimin esas olduğu bir çalışma ortamı, insanca yaşanacak ücret ve diğer temel talepler etrafında İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde başlayan sendikalaşma sürecini diğer vakıf üniversitelerine de taşımak gerekmektedir. Bilgi Üniversitesi'ndeki sendikalaşma sürecinde elde edilen deneyimler, ilerleyen sendikal çalışmalara da ışık tutacaktır.

“

Vakıf üniversiteleri, devlet üniversitelerindeki kadro imkanlarının kısıtlılığı nedeniyle, akademik kariyer yapmak isteyen çok sayıda genç bilim insanını çok düşük ücretlerle, yoğun iş yükü ile çalıştırmaktadır. Vakıf üniversitelerinin çoğunda "toplam kalite yönetimi" ve "performans uygulamaları" yaşama geçirilmekte, öğretim elemanları birbiri ile rekabete zorlanmakta ve sayısal performans ölçütlerini yerine getirebilmek için daha uzun süreler çalışmak zorunda kalabilmektedir. Esnek çalışmanın yaygın olduğu da bilinen bir gerçektir.

”

SOSYAL-İŞ

SOSYAL-İŞ GAZETESİ KADIN EKİDİR

KADIN

ŞUBAT-MART-NİSAN 2010

SOSYAL-İŞ GAZETESİNİN ÜCRETSİZ EKİDİR

SAYI: 2010/1

100. yılında 8 Mart

Ankara

8 Mart'ın 100. yılında kadınlar, çeşitli eylem ve etkinlikler gerçekleştirerek taleplerini dile getirdiler.

Ankara'da Kolej Kavşağı'nda başlayan 8 Mart etkinliği, Ziya Gökalp Caddesi Kızılay girişinde yapılan basın açıklamasıyla son buldu. Coşkulu sloganlarla yürüyen binlerce kadın, taleplerinin yazılı olduğu renkli pankart ve afişler de taşıdılar.

8 Mart etkinlikleri kapsamında DİSK Kadın Komisyonu, işyerlerini dolaşarak çalışanlara karanfiller de dağıttı.

İstanbul'da Tepe Natilius önünde top-

Ankara

lan kadınlar, Kadıköy Meydanı'na yürüdü. Binlerce kişinin katıldığı mitingte İstanbul Şube yöneticisi kadınlar, işyeri sendika temsilcilerimiz ve üyelerimiz DİSK pankartı altında katılım gösterdiler.

Elazığ'da yaşanan deprem nedeniyle İzmir'de yapılması planlanan eylem iptal edildi. 8 Mart İzmir'de sendikamız tarafından işyerleri ve temsilcilikler bazında kutlandı. Kadınlar Türkiye'nin pek çok ilinde alanlara çıktı

Ankara

İstanbul

8 MART'IN 100. YILDÖNÜMÜNDE

Sendikamız, 8 Mart'ın 100. yıldönümü vesilesiyle "8 Mart'ın 100. Yıldönümünde Türkiye'de ve Dünyada Kadın Emeği ve İstihdamı" başlıklı bir rapor hazırladı. Direnişteki TEKEL işçilerine armağan edilen rapor, basında ve kamuoyunda geniş yankı buldu. Raporumuzun tam metnini sendikamızın internet sitesinden indirebilirsiniz. Raporumuzun kısa bir özetini ilginize sunuyoruz:

Dünyada kadın istihdamı hala düşük

Dünya ölçeğinde kadınların işgücüne katılım oranı hala erkeklerden daha düşük. 2009 yılı itibarıyla dünyada çalışma yaşındaki kadınların yüzde 51,6 işgücüne katılırken; erkeklerde bu oran yüzde 77,7. Benzer bir tablo kadın istihdamına da yansıyor. 2009'da kadınların istihdam oranı dünyada yüzde 48 oranında iken, erkeklerde bu oran yüzde 72,8. Dünya ölçeğinde kadınların işsizlik oranı 2009 yılı itibarıyla yüzde 7 iken, erkeklerin işsizlik oranı yüzde 6,3. Öte yandan dünya ölçeğinde kadınların yüzde 52,3'ü; erkeklerin ise yüzde 49,4'ü korunmasız istihdam koşullarında çalışıyor.

Türkiye ise dünya ortalamasının çok daha altında oranlara sahip. Türkiye'de kadınların işgücüne katılım ve istihdam oranı, dünya ortalamasının yarısından bile daha az. Türkiye'de kadınların işsizlik oranı ise dünya ortalamasının iki katı. Türkiye, kadın istihdamı açısından Orta Asya ve Kuzey Afrika bölgelerine benziyor.

Türkiye'de kadınların istihdamı

Türkiye'de kadınların işgücüne katılımı 1950'lerin ortasından beri düşmektedir; 1950'lerin ikinci yarısında bu oran yüzde 70'lerde iken 2000'li yıllarda bu oran yüzde 20'lere kadar gerilemiştir. Kadınların işgücüne katılım oranı 1989'da yüzde 36,2 iken bu oran 2009'a gelindiğinde yüzde 26'ya, istihdam oranı yüzde 32,7'den yüzde 22,3'e düşmüş, kadınların işsizlik oranı ise yüzde 9,5'den yüzde 14,3'e yükselmiştir.

Yıl	Kadınların İşgücüne Katılım Oranı (%)	Erkeklerin İşgücüne Katılım Oranı (%)
1950	36,2	77,7
1960	36,2	77,7
1970	36,2	77,7
1980	36,2	77,7
1989	36,2	77,7
2000	26,0	77,7
2009	26,0	77,7

Türkiye'de kadın istihdamı neden düşük?

Türkiye'de kadınların işgücüne katılım oranının son derece düşük olması önemli bir sorun teşkil etmektedir. İşgücüne dahil olmayan kadınların, işgücüne neden dahil olmadıkları, bu soruna ilişkin önemli ipuçları verebilir.

Kadınların İşgücüne Dâhil Olmama Nedenleri

Neden	Oran (%)
Ev işleriyle meşgul	1,4
Çalışamaz durumda	1,6
Diğer	3,5
Öğrenci	1,2
Emekliler	8,5
Çalışamaz durumda	3,5
Diğer	7,1
Diğer	3,5
Ev işleriyle meşgul	8,1

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri

Kadınların işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında, "ev işleriyle meşgul" başlığının 1989'da olduğu gibi 2008'de de birinci sırada yer aldığı ancak toplam içindeki oranının yüzde 80,6'dan yüzde 62,4'e düştüğü görülmektedir. Son 20 yılda diğer nedenlerin toplam içindeki payı artış göstermiş, "iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar"ın oranı yüzde 1,4'ten yüzde 5,2'ye, mevsimlik çalışanların oranı yüzde 0,2'den yüzde 1,2'ye, "öğrenci"lerin oranı yüzde 5,6'dan yüzde 8,5'e, emeklilerin oranı yüzde 1,6'dan yüzde 3,5'e, "çalışamaz durumda" olanların oranı yüzde 7,1'den yüzde 11'e, "diğer" başlığının oranı ise yüzde 3,5'ten yüzde 8,1'e çıkmıştır. Kadınların verdiği yanıtlara göre "ev işleri ile meşguliyet" hala kadınları işgücünün dışında tutan en önemli etken olarak görülmektedir. "Ev işleriyle meşgul" yanıtının birçok toplumsal gerçeği bünyesinde barındırdığını, işgücüne katılma olanaklarından yoksun olan ya da işgücüne katılsa dahi istihdam edilemeyeceğini düşünen kadınların birçoğunun işgücüne katılmama nedenleri sorulduğunda bu başlığa yöneldikleri söylenebilir. Ayrıca, ev eksenli çalışmanın giderek yaygınlaşmakta ancak ev eksenli çalışan kadınların birçoğu kendini "çalışan" yerine "ev kadını" olarak tanımlamaya devam etmektedir; bu durum ev-eksenli çalışan kadınların, işgücü dışında sayılmasına neden olabilmektedir. Öte yandan ev işlerinin paylaşılmaması, çocuk, yaşlı ve hasta bakımının toplumsallaştırılmaması, kadınların çalışmaması gerektiğine ilişkin toplumsal kanaat ile çalışma koşulları, biçimleri, kadınlara yönelik ayrımcılık ve

çalışan kadınların büyük çoğunluğunun ev işleriyle meşguliyetini sürdürmesinin de "ev işleriyle meşguliyet" yanıtının öne çıkmasında önemli etkenler olduğu belirtilebilir.

Çocuk bakımı...

0-5 yaş arası çocuk bakımı yüzde 92,1 oranında kadınlar tarafından yapılmaktadır. Çocuk bakımı ve bunun yanı sıra hane içindeki yaşlı ya da hastaların bakımının çok büyük oranda kadınlar tarafından yerine getirilmesi, kadınların işgücüne katılımının önündeki en büyük engellerden birini teşkil etmektedir. Çocuk bakımı ve bunun yanı sıra hane içindeki yaşlı ya da hastaların bakımının çok büyük oranda kadınlar tarafından yerine getirilmesi, kadınların işgücüne katılımının önündeki en büyük engellerden birini teşkil etmektedir. Ancak bu engeli ortadan kaldırmaya yönelik herhangi bir etkin politika yoktur. İşyerlerinde kreş açılması için en az 150 kadının o işyerinde çalışması şartının aranması nedeniyle, kreşi olan işyeri sayısı yok denecek kadar azdır.

Kadınların istihdam alanları

Türkiye'de son 20 yılda hem erkekler hem de kadınların istihdamında tarım sektörünün payı azalırken, sanayi ve hizmetler sektörlerinin payı artmıştır. Ancak kadınlarda bu dönüşüm çok daha keskin bir biçimde yaşanmıştır. 1989 yılında istihdam edilen kadınların yüzde 76,6'sı tarım, yüzde 8,8'i sanayi, yüzde 0,2'si inşaat, yüzde 14,4'ü hizmetler sektörlerinde iken, 2009 yılına gelindiğinde kadın istihdamının yüzde 41,7'si tarım, yüzde 14,7'si sanayi, yüzde 0,7'si inşaat, yüzde 43'ü hizmetler sektöründe gerçekleşmiştir.

KADIN EMEĞİNDE SON DURUM

Erkekler kadınların örgütlenmesini istemiyor

Tarım sektöründen ayrılan kadınlar, sanayi ve hizmetler sektörlerine yönelmiş, 2009'a gelindiğinde hizmetler sektörü ilk defa tarım sektöründen daha fazla kadın istihdamını çeker hale gelmiştir.

Kadınların Meslek Gruplarına Göre İstihdamı

Meslek gruplarına göre istihdam verileri incelendiğinde Türkiye'de cinsiyete dayalı işbölümünün sürdüğü görülmektedir. Birçok meslek grubunun kadın ve erkek istihdamındaki payı arasında ciddi farklılıklar bulunmakta ve genel bir eğilim olarak nitelik veya mesleki vasıf gerektirmeyen işlerin kadın istihdamındaki payı erkeklerden daha fazladır. Ancak bu eğilimin istisnası profesyonel meslek mensupları ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının kadın istihdamındaki payının erkeklerinkinden daha yüksek olması oluşturmaktadır. 2009 yılı itibariyle Kadınların yaklaşık yüzde 50'si tarım-hayvancılık işleri ve nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmakta, erkeklerde bu oran yüzde 27,6'da kalmaktadır. Üst düzey yönetim ve müdürlük gibi karar alma ve uygulamaya ilişkin mesleklerin kadın istihdamındaki payı yüzde 3,2 iken erkeklerde yüzde 10,8'dir.

Kadınlar hızla işçileşiyor

Son 20 yılda Türkiye'de istihdam edilenlerin işteki durumunda dikkate değer değişiklikler olmuştur. Kadınlar arasında ücret ya da yevmiye karşılığı çalışanların oranı 1989 yılında yüzde 20,8 iken, bu oran 2009'a gelindiğinde yüzde 51,1'e ulaşmıştır. Aynı dönemde istihdam edilen kadınlar arasında işverenlerin payı yüzde 0,3'ten yüzde 1,3'e,

kendi hesabına çalışanların payı yüzde 7,8'den yüzde 12,8'ye çıkmış, ücretsiz aile işçilerinin payı ise yüzde 71,2'den yüzde 34,8'e düşmüştür.

Kadınlar daha çok kayıtsız

1989 yılı itibariyle Türkiye'de istihdam edilen kadınların yüzde 83'ü esas işlerinden dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı değil iken, bu oran 1999'a gelindiğinde yüzde 75'e, 2008'e gelindiğinde ise yüzde 58'e düşmüş, 2009 yılında da bu oran yüzde 58 olarak gerçekleşmiştir. Erkeklerde ise bu oran yüzde 38'dir.

Kadınlar daha düşük ücret alıyor

TÜİK'in 2006 yılı Kazanç Yapısı Anketi Sonuçları'na göre, kadınların yüzde 50'sinin aylık brüt 658 TL'nin altında, erkeklerin yüzde 50'si ise aylık brüt 701 TL'nin altında kazanç elde etmektedir. Erkeklerin medyanının kadınlardan yüksek olması, aylık gelir azaldıkça erkekler ve kadınlar arasında erkekler lehine ücret farklılığı olduğunu göstermektedir. Öte yandan yine aynı ankete göre 26 farklı mal ve hizmet üretimi alanının 19'unda kadınların ortalama ücretleri, erkeklerin ortalama ücretlerinden düşüktür. Meslek grupları esasına göre bakıldığında da 9 meslek grubunun 8'inde erkeklerin kadınlardan daha yüksek ücret aldığı görülmektedir.

Sendikal Örgütlenme

Türkiye'de kadınların sendikalaşma oranının yaklaşık yüzde 3 olduğu söylenebilir. Oysa erkeklerin sendikalaşma oranı yüzde 7,7'dir. Yani kadın emekçiler, erkeklere nazaran sendikal örgütlenme ve toplu sözleşme olanağından daha az yararlanabilmektedir.

Sonuç

Rapor boyunca ortaya konulan olumsuz tablonun değişmesi için geniş emekçi kesimlerin talep ve beklentilerini esas alan ekonomi politikaları ve sosyal politikalar, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi ile uygulanmalıdır. Geçmiş hükümetler ve mevcut hükümetlerin böyle bir niyeti olmadığı artık açık seçik görülmektedir. Emekten yana, eşitlikçi politikaların oluşturulması ve yaşama geçirilmesini sağlayacak olan, mevcut politikaların mağduru olan geniş emekçi kesimlerdir. Bu sorunları tarif etmek

tek başına yeterli değildir, asıl iş tam da bu sorunları gözler önüne serdikten sonra bunlarla mücadele etmek ve mevcut koşulları değiştirmektir. Sosyal-İş Sendikası ilerleyen dönemde bu sorumluluğun bilinci ile çeşitli çalışmalar gerçekleştirmeyi önüne hedef olarak koymaktadır.

Tüm emekçileri işsizliğe, yoksulluğa, geleceksizliğe sürükleyen neo-liberal politikardan vazgeçilmesi, ülke nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan emekçilerin çıkarlarını gözetilen politikaların yaşama geçirilmesi, kadınların çalışma yaşamına ilişkin her türlü sorununun çözülmesi için kadınların sorunlarını ve taleplerini esas alan sosyal politikaların uygulamaya konulması, kadınların işgücüne katılımı ve istihdamının önündeki engellerin kaldırılması, acilen çocuk, hasta ve yaşlı bakımının toplumsallaştırılması için gerekli çalışmaların yapılması, kadın işsizliği ve kadınların kayıt dışı istihdamı ile mücadele edilmesi, kadınların güvenceli istihdamını ve insanca koşullar içinde çalışmasını sağlayacak politikaların uygulanması, sosyal güvenliğin çalışan birey odaklı olmaktan çıkarılarak tüm vatandaşları kayıtsız koşulsuz kapsamaması, çalışma yaşamında kadına yönelik her türlü ayrımcılığa, tacize ve şiddete son verilmesi, kadın ve erkekler arasındaki ücret farklılıklarının yok edilmesi ve ücretlerin insanca yaşayacak bir seviyeye çekilmesi, kadınların sendikalaşmasının önündeki her türlü engelin kaldırılması, kadınların mesleki sağlığının korunması için etkin önlemler alınması ve yaşamın her alanında toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için harekete geçilmesi, kadın emekçilere ilişkin öncelikli taleplerimizdir. Bu taleplerimizin karşılık bulması için gereken her türlü çalışmayı yapmak ve mücadeleyi yürütmek de öncelikli hedefimizdir.

Kadın İstihdamında Karneler Zayıf

Hamilelik işten çıkarmaya gerekçe olamaz

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde çalışan Dev Sağlık-İş Sendikası sağlık işçisi Fatma Baytar, hamile olduğunun taşeron şirket tarafından öğrenilmesinin ardından baskı gördü ve doğum izni yaklaştığı sırada işten çıkarıldı. Kadınlar, hamilelik ya da doğumun işten çıkarmaya gerekçe olamayacağına dikkat çekerek, Baytar ile dayanışma eylemleri gerçekleştirdi.

Dev Sağlık-İş üyeleri ve Dev Sağlık-İş Genel Başkanı Dr. Arzu Çerkezoğlu'nun da katıldığı bir basın açıklaması, 12 Nisan günü saat 13:00'da Galatasaray Meydanı'nda gerçekleştirildi.

Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan sağlık işçisi Satiye Küçükbaşram basın açıklamasını okudu. Küçükbaşram açıklamada şunları söyledi:

"Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde görevli sendikamız üyesi 7 aylık hamile Fatma Baytar, hamile

olduğu gerekçesiyle 26 Mart 2010 tarihinde işten çıkarıldı. Fatma Baytar hamile olduğunu öğrendiği andan itibaren şirket yetkilileri tarafından "işten çıkması" yönünde baskı gördü ve doğum izninin yaklaşmasıyla beraber işten çıkarıldı. Ayrıca hamile kadın işçilerin gerek sözlü olarak gerekse çalışma koşulları ağırlaştırılarak istifaya zorlanması başta Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi İş Yasasının 5. Maddesinde düzenlenen eşit davranma ilkesine göre 'işveren iş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona ermesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz. Yine iş yasasının 18. Maddesine göre 'hamilelik, doğum' gibi nedenler iş akdinin feshi için geçerli neden oluşturamaz."

Eylem, bir an önce bu insanlık dışı uygulamaya son verilmesi, Fatma Baytar'ın işe devamının sağlanması ve kadın işçilere şirket yetkililerince sistematik olarak uygulanan baskılara son verilmesi talebiyle sonlandırıldı. Eylemde "Güvençeli iş, güvenli gelecek", "Taşeron elini bedenimden çek" sloganları atıldı. Açıklamanın okunmasının ardından Cumhurbaşkanı'na mektup gönderildi.

KADINLAR TALEPLERİYLE 1 MAYIS ALANLARINDA!

Kadına yönelik her türlü ayrımcılığa son verilsin!

Güvenceli istihdam sağlansın!

Tacize, baskıya ve şiddete son verilsin!

Eşdeğer işe eşit ücret!

İşyerlerinde kreşler açılsın!

Hükümet kadınlara 8 Mart "hediyesi" vererek "ay hali" izinlerini gasp etti!

DİSK Danıştay'a gidiyor

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, "ağır ve tehlikeli işler" kategorisine giren 42 sektörde çalışan kadınların "ay hali" izinlerini kaldırarak emeğe yönelik saldırılarına bir yenisini daha ekledi.

Bakanlık, ağır ve tehlikeli işler olarak tanımlanan 42 sektörde çalışan kadınları kapsayan ve ayda 5 gün olan "ay hali" izinini gaspetti. 7 Mart 2010 tarihinde bir "geceyarısı" operasyonu ile yapılan değişikliğe karşı DİSK sert bir protesto mesajı yayınlarak Danıştay'a gideceğini ifade etti.

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi yaptığı açıklamada, düzenlenmenin Anayasa'nın 50 ve İş Kanunu'nun 5. maddesine aykırı olduğunu ifade etti. Anayasa'nın "Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı" başlığını taşıyan 50. maddesine göre, küçüklerin ve kadınların çalışma şartları bakımından özel olarak korunması gerektiğini söyleyen Çelebi, bakanlığın yaptığı değişiklikle 16 yaşından küçük çocukların bu sektörde çalışmasının da önünü açtığını vurguladı. Çelebi, işçi konfederasyonlarının görüşü alınmadan yapılan değişikliğin, Anayasa ve İş Kanunu'na aykırı olduğunun altını çizerek düzenlemenin iptali için Danıştay'a başvuruda bulunacaklarını belirtti.

Vakıf üniversitelerinde bir ilk:

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ ÇALIŞANLARI

SENDİKALAŞIYOR

Türkiye’de vakıf üniversitelerinde bir ilk yaşanıyor. İstanbul Bilgi Üniversitesi çalışanları Sendikamız Sosyal-İş çatısı altında örgütleniyor.

Mart ayı başında başlayan üyelik çalışmaları, çok kısa süre içerisinde yüzlerce üniversite çalışanınin sendikamız bünyesinde örgütlenmesiyle devam ediyor. Vakıf üniversitelerinde profesöründen araştırma görevlisine, idari sekreterlerinden temizlik ve güvenlik görevlilerine kadar tüm üniversite çalışanlarının aynı sendikada örgütlenmesi açısından da bir ilk olma özelliğini taşıyan örgütlenme çalışmamız, başta diğer vakıf üniversitelerinde çalışanlar olmak üzere tüm emek ve demokrasi çevrelerince ilgiyle takip ediliyor.

Amerikan eğitim tekeli Laureate International’ın ağı içinde yer alan İstanbul Bilgi Üniversitesi, diğer vakıf üniversitelerinden farklı olarak aynı zamanda ulusötesi bir sermaye grubuna bağlı bir işyeri olma özelliğini de taşıyor.

Son birkaç yıldır küçük ve dağınık gruplar haline süre giden sendikalaşma tartışmaları, son olarak destek hizmetlerinin (temizlik, güvenlik hizmetleri) yönetim tarafından taşeronlaştırılmak istenmesiyle beraber daha yaygınlaşan bir talep haline geldi. Yönetimin destek hizmetlerini taşeronla devretme düşüncesi karşısında üniversite bünyesinde bir grup akademisyen ve idari çalışanın öncülük ettiği “taşeronlaştırma karşıtı imza kampanyası” düzenlenmiş, 300’ün üzerinde akademisyenin imzaladığı imza metni sonrasında, üniversite yönetimi taşeronlaştırma uygulamasının şu an için gündemlerinde olmadığını açıklamıştı. Bu çalışmayla beraber daha somut bir gündem haline gelen sendikal örgütlenme fikri, Sendikamızın son kongresinden sonra yönelim gösterdiği eğitim sektöründe sendikal örgütlenme çalışmalarıyla buluşarak somut bir örgütlenme pratiğine dönüştü.

Bilgilendirme toplantıları ile başlayan sü-

reçlerin ilki, Mart ayı başında TAREM’de yapıldı. 120’ye yakın çalışanın katıldığı bu toplantıda sendikalaşmanın önemi, sendikal örgütlenmenin kazanımları, Sendikamızın tanıtımı ve temel hukuki haklarımız konularına dair bilgilendirmeler yapıldı. Toplantının devamındaki hafta Sendikamıza kitlesele üyelikler gerçekleştirmeye başladı. Bir sonraki hafta ise büyük çoğunluğunu üyelerimizin oluşturduğu ikinci bir toplantı gerçekleştirildi. Konfederasyonumuz DİSK’in toplantı salonunda gerçekleştirilen bu toplantıya 170’e yakın çalışan katıldı. Bilgilendirme ve durum değerlendirmelerinin yapıldığı bu toplantıda, örgütlenme çalışmaları ile beraber üniversite yönetimine bağlı bazı idari amirler tarafından yapılan destek hizmetlerde çalışan işçilere yönelik baskı ve tehdit uygulamaları değerlendirildi ve sendikal örgütlenme çalışmalarının kararlılıkla sürmesi gerektiği vurgulandı.

Destek hizmetlerde çalışanlara yönelik uygulanan baskılar karşısında başlatılan imza kampanyası ve üyelerimizin sendikal örgütlenmeye sahip çıkmaya devam etmesi sonucu, aynı günlerde üniversite yönetimi “sendikalaşma hakkına saygı duyduğunu, kimsenin sendika üyesi olmaya ya da olmamaya zorlanamayacağını” ve “taşeronlaştırmanın üniversite yönetiminin gündeminde ol-

madığını ve olmayacağını” duyurduğu yazılı bir açıklama yayımladı.

Bilgilendirme toplantılarının en sonucusu ise üyelerimizin yönetimden yazılı talebi üzerine üniversiteye bağlı Dolapdere kampüsündeki konferans salonunda gerçekleştirildi. 300’ün üzerinde üniversite çalışanınin katıldığı bu toplantıya DİSK Genel Başkanı sayın Süleyman Çelebi’de katılarak bir konuşma yaptı.

Örgütlenme çalışmalarımızın devam ettiği İstanbul Bilgi Üniversitesi’nde üyelerimiz Prof. Dr. Nevin Ateş’in işten çıkarılması olayı ise Sendikamız ve üyelerimiz tarafından tepki ve kaygıyla karşılanmıştır. Sendikamızın yazılı basın açıklaması ile duyurduğu gibi; Rektörlüğün bir uygulamasını eleştirdiği için tazminatsız olarak işine son verilen üyelerimiz sayın Ateş şahsında gerçekleşen uygulama, özgür düşünce ortamının bir alanı olan üniversitede, ifade özgürlüğünün ortadan kaldırılması sonucunu doğurmakta, eleştirel aklın sınırlanması anlamına gelmektedir. Sendikamız, bu uygulamanın geri alınması için gerekli bütün desteği ortaya koymaya devam edecektir.

Sendikamız, İstanbul Bilgi Üniversitesi’nde TİS yapma yetkisi çoğunluğuna ulaşacak örgütlenme çalışmalarını artırarak devam ettirecektir.

İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Sosyal-İş toplantısı

İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde sendikamız tarafından yürütülen örgütlenme çalışmaları kapsamında, üniversite çalışanları ile bir toplantı düzenlendi. 28 Mart 2010 tarihinde düzenlenen toplantıya sendikamıza üye akademisyenler, temizlik, güvenlik, idari bölüm personelleri ile sendikamızı tanımak isteyen üniversite çalışanları katıldı.

300'ü aşkın çalışanın katıldığı toplantı, sendikamızın 25 Mart'ta yaptığı İstanbul Bilgi Üniversitesi'ndeki sendikal örgütlenme ile ilgili basın açıklamasının okunmasıyla başladı. Daha sonra üniversitede yaşanan sendikal örgütlenme süreci hakkında bilgi verildi.

Sendika süreci anlatıldı

Bilindiği gibi, dünya çapında üniversite ağına sahip olan ve sahip olduğu bu üniversitelere ticari işletme mantığıyla yaklaşan Laureate kuruluşunun İstanbul Bilgi Üniversitesi'ni ağına dahil etmesiyle, çalışanlar açısından bir dizi olumsuzluk baş göstermişti.

Yapılan konuşmalarda, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin, Laureate'a satılmasından sonra iyice belirginleşen sorunlara değinildi. Gerçekleşen satış sonrası yaşanan sorunlar üzerinde durularak, satış süreci sonunda gündeme gelen taşeronlaştırma, iş güvencesizliği gibi sorunlara karşı, sendikalaşma yönünde bir görüş oluşturulduğunu ifade edildi.

Toplantı çalışanların kürsüsüne dönüştü

Sorunların bir çerçevesini çizen açış konuşmalarından sonra söz çalışanlara devredildi. Üniversite çalışan akademik

ve idari personel tek tek söz alarak, yaşadığı sıkıntılar ve çözüm yolları üzerinde duran konuşmalar yaptılar. Yapılan konuşmalarda, üniversite kadrosunda görevli akademik personelle beraber, özellikle üniversite destek personelinin karşı karşıya kaldığı olumsuz çalışma koşulları; taşeronlaştırma tehdidi, özel sağlık sigortası hakkından yararlanamama, bir buçuk yıldır zam alamama, kreşin bulunmaması, yemekhanedeki olumsuzluklar gibi sorunlar belirtildi. Sendika ve sendikalaşma konusu ise, sorunların çözümü konusundaki en önemli nokta olarak ele alındı.

Dost sendikalar Sosyal-İş'i ve DİSK'i selamladı

Toplantıda DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi de bir konuşma yaptı. Vakıf üniversitelerinde bir ilk olan İstanbul Bilgi Üniversitesi örgütlenmesini selamlayan Çelebi, örgütlülüğün, birlik ve beraberliğin önemine dikkat çekerek Çemen Tekstil'de elde edilen

zaferi örnek gösterdi.

Toplantıya, dost sendikalardan üye ve yöneticiler de katılım gösterdiler. Türk-İş'e bağlı Hava-İş ve KESK'e bağlı Haber-Sen Sendikalarından birer kişi söz alarak örgütlenme sürecine destek olan konuşmalar yaptılar, sendikamızı ve konfederasyonumuz DİSK'i selamladılar.

Destek mesajları okundu

Toplantıya yurtiçi ve yurtdışından destek mesajları da geldi. İstanbul Bilgi Üniversitesi gibi Laureate ağına dahil olan Liverpool Üniversitesi'nde örgütlü olan University and College Union (UCU - Üniversite ve Yüksekokul Sendikası) ve Üniversite Konseyleri Derneği'nin destek mesajları ile Habertürk Gazetesi yazarlarından Umur Talu'nun Pazar günü yayınlanan ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'ndeki örgütlenmeyi ele alan "Üniversitede Giriş Sınavı" başlıklı yazısı da okundu.

UCU'nun gönderdiği mesajda Laureate gibi oluşumların düşük ücretle ve sosyal haklardan mahrum bırakarak istihdam yarattığını ifade ederek şunları kaydetti: "Laureate gibi şirketler, üniversitelerinin etrafındaki toplulukların istekleri ve ihtiyaçlarıyla ilgilenmiyorlar. Tek ilgilendikleri kardır. Bizler Liverpool'dan mücadelemizi selamlıyoruz. Beraber çalışalım"

Üniversite Konseyleri Derneği ise gönderdiği mesajda bu deneyimin geç kalmış olsa da bir ilk olduğunun ve idari-akademik personel ayrımı yapmadan tüm çalışanları aynı çatıda birleştirmesi açısından önemli bir örnek olarak ele alınması gerektiğini vurguladığı mesajında "Bilgi Üniversitesi'ndeki sendikalaşma faaliyetini selamlıyoruz" denildi.

DİSK asgari ücretin iptali için Danıştay'a dava açtı

Üst örgütümüz Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), işçi temsilcilerinin çekildiği, sadece işveren ve hükümet temsilcileri tarafından tespit edilen 2010 yılı asgari ücret kararının iptali için Danıştay'a dava açtı.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından alınan ve adeta çalışanların sefaletini tescilleyen 2010 yılı asgari ücret artışı nedeniyle Danıştay'a dava açan DİSK, bir açıklama yaparak kamuoyunu bilgilendirdi. DİSK Genel Sekreteri Tayfun Görgün tarafından yapılan açıklamada alınan asgari ücret artış kararının yasal dayanaklardan yoksun olduğu, yürürlükteki yasalara ve Anayasa'ya aykırı olduğu ifade edilerek yürütmenin durdurulması istemiyle açılan dava ile ilgili şunlar kaydedildi:

"Türkiye İstatistik Kurumu ile birçok sendikanın araştırma birimlerinin yaptığı araştırmalara göre, tek işçinin aylık geçim düzeyi, gerçekleşen enflasyon artış oranlarına, 2008 yılının ikinci yarısından itibaren dünyanın ve ülkemizin de olumsuz etkilendiği küresel ekonomik kriz ortamında artış gösteren döviz kurları ve hayat pahalılığı karşısında asgari ücrette 2010 yılı için öngörülen artış miktarlarının yetersiz olduğu, çalışanlara sefalet ücreti öngörüldüğü açıklar.

Bunun yanında, Anayasa, uluslararası sözleşmeler ve iş yasasında 16 yaşından küçük çalışanlara daha düşük asgari ücret ödeneceğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmaz iken, Anayasa ve yasaya aykırı yönetmelik hükmüne göre çalışanlar arasında yaşa dayalı bir ayrımcılık yapılarak 16 yaşından küçük çalışanlara daha düşük asgari ücret belirlenmesi Anayasa'nın eşitliği düzenleyen 10. maddesine de aykırıdır.

DİSK, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun toplandığı günden itibaren çalışanların aileleri ile birlikte insan onuruna yakışır bir yaşam sürdürmelerine yetecek bir asgari ücret belirlenmesi için önerilerini dile getirmiştir.

DİSK, önerilerinin hiçbirini dikkate almayan komisyonun, devlet ve işveren temsilcileri ile elele verip aldığı hukuka aykırı bu tespit kararının iptali için Danıştay'da iptal davası açmış ve yürütmenin durdurulmasını talep etmiştir."

DİSK Bölge Temsilciler Kurulu yapıldı

Bölge Temsilciler Kurulu, DİSK'in kuruluş yıldönümü olan 13 Şubat'ta toplandı

DİSK İstanbul ve Kocaeli Bölge Temsilciler Kurulu 13 Şubat 2010 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Toplantıya sendikamız Merkez ve İstanbul Şube yöneticileri katıldı.

Toplantıda sermayenin işçi ve emekçilere yönelttiği saldırılara karşı emeğin en geniş mücadele cephesinin oluşturulması kararı alındı. Bu çerçevede özel istihdam büroları, kıdem tazminatı hakkına yapılan saldırı, sendikal yasaklar, yasaların ILO sözleşmelerine aykırılığı, kriz bahanesiyle işten atmalar, özelleştirme ve taşeronlaştırma gibi konular masaya yatırıldı.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün 100. yıl dönümü nedeniyle gerçekleştirilecek kutlamalara etkin ve kitlesel katılımın sağlanması üzerinde durulan toplantıda 1 Mayıs 2010 kutlamalarının merkezi olarak İstanbul/Taksim'de gerçekleştirilmesi kararı alındı.

TEKEL direnişi ile dayanışmanın güçlendirilmesinin karar altına alındığı toplantıda TEKEL için bir dizi karar da alındı.

Anayasa tartışmalarında alternatifimiz var:

“Özgürlükçü-Eşitlikçi-Demokratik ve Sosyal Bir Anayasa”

Türkiye’de son günlere damgasını vuran Anayasa tartışmaları hakim siyasi odaklar arasında yeni bir tartışma sürecine doğru ilerlerken, DİSK’in “Özgürlükçü-Eşitlikçi-Demokratik ve Sosyal Yeni Bir Anayasa İçin Temel İlkeler” belgesi 12 Eylül darbesinin gölgesinde hazırlanan 1982 Anayasası’na karşı alternatif bir Anayasa’nın nasıl olması gerektiğine ilişkin temel ilkeleri gözler önüne seriyor. Konfederasyonumuz DİSK, hükümetin Anayasa Değişiklik Paketi hakkında DİSK’in görüşlerini ve DİSK’in alternatifini hükümet temsilcilerine de ilettiler.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, Adalet Bakanı Sadullah Ergin ve AKP Grup Başkanvekili Bekir Bozdağ 25 Mart 2010 Perşembe günü saat 11:15’te DİSK Genel Merkezi’ni ziyaret ederek Genel Başkanımız Süleyman Çelebi ve DİSK Yönetim Kurulu’yla yeni anayasa hazırlıkları üzerine görüşme yaptı. DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, Hükümetin “Yeni Anayasa Taslağı” ve taslağın sunulması üzerine DİSK’in görüşlerini ve DİSK’in hazırladığı “Özgürlükçü, Eşitlikçi, Demokratik ve Sosyal Yeni Bir Anayasa İçin Temel İlkeler” kitabını kapsayan dosyayı Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek’e ilettiler.

Konfederasyonumuzun Anayasa Değişiklik Paketi’ne ilişkin görüşleri şöyle:

I- HEDEF YENİ ANAYASA OLMALIDIR

Yeni bir anayasa, Türkiye toplumunun ihtiyacı ve beklentisidir. Fakat, bu gereksinim ne denli güncel ise, temsilî yetkiyi kullanan vekillerin iradesi, yeni anayasa arayışından o ölçüde uzak.

Kuşkusuz, olağan dönemde anayasayı yenileme, zor bir süreç. Bunun yol ve yöntemini belirleme gereği vardır. Ancak, bunu ciddi olarak tartışabilmek için, yenileme konusunda samimi bir “siyasal irade” ortaya çıkmalıdır. Ne var ki, böyle bir irade, henüz görünürde yok.

Oysa, Türkiye’de, sendikalar, sivil toplum örgütleri ve demokratik kitle kuruluşları son yirmi yılda bu konuda önemli çalışmalar yaptılar. Bu amaçla, en yeni ve kapsamlı çalışma DİSK adına, geniş bir uzmanlar kurulu tarafından hazırlanan “ Özgürlükçü-Eşitlikçi Demokratik ve Sosyal Yeni Bir Anayasa İçin Temel İlkeler” Raporudur (Haziran 2009, 108 sayfa). Bu vesileyle bu raporu bir kez daha bilgilerinize sunuyoruz.

Bu çerçevede DİSK olarak, Anayasa’nın tümünden yenilenmesi görüşünü muhafaza ediyoruz.

Bu konuda, hazırlanacak yeni anayasanın içeriği kadar, hazırlama yol ve yöntemi de önem taşımaktadır.

Bu bakımdan, öncelikle, yeni anayasa arayışı yolunda sağlanan birikimin biraraya getirilmesi ve bunların ortak bir çaba ile yeni bir eşığe taşınması gerekir.

Siyasal aktörlerin görevi, çalışmaları bu yöne kanallanmış şekilde kolaylaştırıcı bir iradeyi ortaya koyabilmeleridir.

Söz konusu çalışmalar, yeni Anayasa için oluşturulacak bir “Kurucu Meclis” için bir ön uzlaşma zemini oluşturacaktır.

Bu süreçte TBMM devre dışı kalmayacak, halkoyu ile seçilen Kurucu Meclis tarafından hazırlanacak Anayasa, yeniden halkoyuna sunulmadan önce TBMM’nin teyidinde sunulacaktır.

Böyle bir yolun açılması için, Hükümetten ve çoğunluk partisi AKP’den dileğimiz, yeni TBMM’nin elden geldiğince geniş bir temsili özelliğe sahip olabilmesi için %10 seçim barajını kaldırması veya en azından % 5’e indirmesidir.

Bu süreç ve hazırlık yöntemi ile ilgili aşamalar, Temel İlkeler Raporunda ayrıntılı bir biçimde yer almaktadır.

II.- DEĞİŞİKLİKTE İÇ TUTARLILIK

SORUNU

Türkiye toplumu, yıllardır yeni anayasa arayışı içerisinde girmişken, kısmi bir anayasa değişikliği, böyle bir umudu zedeleyebilir. Kaldı ki, Anayasa’nın bugünkü içeriğine bile aykırı düşen birçok yasa yürürlükte ve bunlara öncelik verilmesi, daha işlevsel ve amaçsal olabilir.

Buna karşılık, bir değişiklik önerisi karşısında bulunduğumuza göre; Hükümetin, Anayasa bütününe kapsayan genel bir gözden geçirme özelliğinden uzak olan kısmî değişiklik girişimi, nasıl değerlendirilmeli?

1) Yöntem açısından, anayasa değişikliği sürecine yabancı bir tablo karşısında bulunuyoruz. Çünkü Hükümetin yaptığı, adeta neyin yapılmaması gerektiğini sergilemek olmuştur. Bugün, öneri paketi konusunda bizimle bilgi paylaşımı nezaketini gösteren heyetiniz, keşke bizden, paketi hazırlamadan önce önerilerimizi talep etseydi, şimdiki görüşmemiz daha anlamlı olurdu.

2) İçerik konusuna gelince; kısmi Anayasa değişikliğinin geniş bir yelpazeye yayıldığını görüyoruz. Eşitlik ilkesinden çocuk haklarına, parti kapatmadan, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesi’nin yeniden yapılandırılmasına kadar, birbiriyle ilişkili ve ilişkisiz birçok madde ve konu.

Bir anayasa maddesi neden değiştirilir? Maddenin norm alanına ilişkin bir sorunu çözmek için. Bu amaçla bir kural konabilir, kurumsal düzenleme yapılabilir veya bir fren ve denge mekanizması öngörülebilir...

Bu bağlamda şu soru akla geliyor: değiştirilmesi öngörülen her maddenin belli bir sorunu çözmeyi hedeflediği varsayımında, acaba bunların dışında kalan maddelerde hiçbir sorun yok mu? Mesela, sendikal hak ve özgürlükler, sosyal devlet ilkesi ile çelişen kısıtlamalar, yasama dokunulmazlığı vb.

Bildiği gibi, 1982 Anayasası’nda bugüne kadar yapılan değişikliklerin büyük bir kısmı, hak ve özgürlüklere ilişkin. Bu nedenle, yeni değişiklikte, kurumsal düzenlemeler çerçevesinde yürütme-yasama ve yargı erklerine ilişkin maddelerin gözden geçirilmesi gereği açıktır. Her üçü arasında fren ve denge mekanizmaları, öncelikli konulardır.

Bu açıdan; Hükümetin değişiklik paketi, yargıya ilişkin düzenlemeleri, yürütme ve yasamaya ilişkin düzenlemelerle dengeleme yerine, bunların yargı üzerinde güdümüne odaklanmış bulunmaktadır. Özellikle, Cumhurbaşkanlığı’nın konumu bakımından, değişiklik önerisi, 1982 Anayasası’ metninden bile geride bir konumdadır.

Kısmi değişiklik paketi, Anayasa’nın üç ayrı alanına yayılmaktadır: haklar ve özgürlükler; devlet kurumları; toplum ile siyasal iktidar arasında köprü görevi gören siyasal partiler. Söz konusu üç ayrı alandan birer örnek, yapılması öngörülen değişiklik hakkında yeterli fikir verebilir:

1.- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Anayasa Mahkemesi’nin yeniden yapılandırılmasında, Cumhurbaşkanlığı’na tanınan yetkiler, 2007 Anayasa değişikliğinin uzantısı görünümünde. Buradaki kısır döngü ve çelişkili durum şu: Cumhurbaşkanı’nı TBMM yerine halkın seçmesini öngören Anayasa değişikliği o kadar sorunlu ki, uygulamaya ne zaman ve nasıl geçireceği bile belirsiz.

Yeni bir değişiklikte, öncekini kaldırmaç olarak kullanmak, yeni sorunlar zincirini de kaçınılmaz olarak beraberinde getirecektir. Bu ise, anayasal değişiklik amacını tersine çevirebilir: mevcut sorunu çözme yerine, derinleştirme veya yeni çatışmalara yol açma riski.

2.-Haklar için öngörülenler de sorunlu ve çelişkili.

Bir örnek: sosyal haklar konusu, kamu görevlilerinin göstermelik toplu sözleşme hakkı ile sınırlı tutulmuş. Oysa, 1982 Anayasasında en az iyileştirilen haklar kategorisi, sosyal haklar. Bu olgu karşısında, tanındığı iddia edilen hak, göstermelik kalıyor. Kaldı ki bu hak, aslında (Demir/Baykara kararı ile) İnsan hakları Avrupa Mahkemesi (İHAM) tarafından tescil edilmişti. Bu durum karşısında Hükümet’e düşen, İHAM kararı doğrultusunda uygulamaya dönük önlemler almaktır. Bu yapılmadı, ama sözkonusu hak, soyut biçimde de olsa anayasa değişikliği paketine kondu. Öte yandan, toplu sözleşme hakkını anlamlı kılan grev hakkı neden tanınmadı? 54. Maddedeki grev engelleri ve yasakları niye kaldırılmamakta ?

3.- Siyasal partilere ilişkin düzenlemede ise, kapatma nedenlerine dokunulmuyor. Fakat sürece, parlamentoda grubu bulunan partiler dâhil ediliyor. Bu da sözde demokrasi adına yapıyor; oysa, partileri kapatmak kadar, % 10 eşliğini aşmayan partileri TBMM dışında tutmak da, anti-demokratik; üstelik keyfi. Zira, parti kapatma süreci, yargısal faaliyet cereyan ediyor; ama, barajla küçük partiler, daha baştan cezalandırılıyor.

Sorunlu örnekler çoğaltılabilir: anayasal bütünlük, erkekler ayrılığı, devletçi organların uyumlu birlikteliği ve İnsan haklarının bütüncül değerlendirilmesi gereği bakımlarından.

Açık olan şu: böyle bütünsel bir bakış açısı yerine, el yordamı yöntemi ile, Hükümet ve TBMM’de sahip olduğu çoğunluk için rahatsızlık yaratan kurumlar hedef alınmış...

Böyle bir yaklaşım tarzı ile girilen değişiklikler, -üstelik bir referandum zorlamasıyla- anayasalaşırsa, sorun çözmekten çok, yeni sorun ve çatışmaların kaynağı haline gelebilir; üç bakımdan:

- 1.- Yeniden düzenlenen kurumların işleyişi ve bunların yasama ve yürütmeyle ilişkileri;
- 2.- Yeni anayasa beklentisini umut olmaktan çıkarma olasılığı,
- 3.- Yasal düzenleme gereğini ikinci plana itmesi.

III.- YASA YOLUYLA DEMOKRATİKLEŞME

Bu nedenle, yapılması gereken, bu “Anayasa değişikliği paketi”ni geri çekmek; bunun yerine, şimdilik, temel yasalardan Anayasa’nın yürürlükteki haline bile aykırı düşen maddeleri ayıklamak olmalıdır. Bu yasaların başında, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Kanunu, Siyasal Partiler Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, Sendikalar Kanunu ve Toplu Sözleşme Grev ve Lokavt Kanunu gelmektedir.

Adı geçen yasalarda yapılacak iyileştirmeler, öncelikle eşikteki siyasal ve anayasal krizin önüne geçilmesi bakımından yaşamsaldır. Bunun yanı sıra, yasalardan mevcut anayasaya aykırı hükümlerin ayıklanması, insan hakları ve demokratikleşme bakımından önemli açılımlar sağlayabilir. Böyle bir yasama faaliyeti, ülkemizin gelecek yıl yapılacak yasama seçimlerine daha demokratik bir hukuk düzeninde gitmesini sağlar. Bu çerçevede, % 10 ulusal barajın en azından %5’e düşürülmesi, demokratikleşme sürecine umulanın ötesinde bir ivme kazandırır.

Sonuç olarak; yöntem bakımından sorunlu, içerik bakımından çok tartışmalı, sonuçları bakımından çok riskli bir kısmi Anayasa değişikliği yolunda ısrarcı olmaksızın, şimdilik acil yasal düzenlemelerle yetinilmesi, anayasal ve siyasal istikrara olduğu gibi demokratikleşmeye de katkı sağlayacağını düşünülüyor.

EKO Endüstri'de işçi kıyımı

İzmir'de kurulu bulunan Eko Endüstri işyerinden çıkarılan Birleşik-Metal İş'liler, 25 Ocak 2010'ta direnişe başladı

Kardeş Sendikamız Birleşik Metal-İş'in örgütlendiği İzmir Eko Endüstri işyerindeki 14 sendikalı işçi, patron tarafından işten çıkarıldı. Sendikalaştıkları için patronun gazabına uğrayan ve işten çıkarılan işçiler, 25 Ocak 2010 tarihinde bir direniş başlattılar.

DİSK / Birleşik Metal-İş Sendikası'ndan yapılan açıklamada ülkedeki tüm kişi ve kurumların mevcut yasalar çerçevesinde hareket etmek zorunda olduğu, işverenin ise sendikalı olmaları nedeniyle işçileri işten atarak yasaları çiğnediği ifade edilerek, "Her türlü yasal ve meşru hakkımızı kullanacağız" denildi. Açıklamada "Ancak ülkemizde ne yazık ki yasaların çiğnenmesinin karşısında açılan davaların çok geç sonuçlandığını yaşadıklarımızdan çok iyi bilmekteyiz. Zaten işverenlerin bu kadar fütursuz ve rahat davranmalarının nedeni bundan kaynaklanmaktadır. Biz uzayan hukuksal süreçlerin kamu vicdanında derin yaralar açtığını ve telafisi zor tahribatlara yol açtığını

gözlemlemekteyiz" denilerek yasal sürecin uzun olmasının olumsuzluğuna dikkat çekildi.

Açıklama, emek örgütleri ve dostlarına yapılan "direnişle dayanışma çağırısı" ile sona erdi.

Öte yandan Birleşik Metal-İş Sendikası'nın uluslararası emek örgütlerine yaptığı ayrı bir çağrı yankı buldu. Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu (IMF) ve Avrupa Metal Sendikaları Federasyonu (EMF) ortak bir metin hazırlayarak Eko Endüstri'ye göndererek tepkilerini dile getirdiler. Bu mektubun yanı sıra İtalya Metal Sendikaları Federasyonu da Eko Endüstri'nin de aralarında bulunduğu çeşitli ülkelerdeki bazı şirketlere yazı göndererek sendikal

hak ihlallerine karşı tepkisini ifade etti.

Birleşik Metal-İş Sendikası tarafından, konu ile ilgili gazetemize açıklamada bulunularak üyelerinin işe iade davalarının devam ettiği, sonuçtan umutlu oldukları belirtildi. Öte yandan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılan çoğunluk tespitinin de sendika lehine çıktığı, ancak işverenin bu karara itiraz ettiği de gelen bilgiler arasında. İşverenin itirazına karşın, çoğunluğun Birleşik Metal-İş lehine çıkması bekleniyor.

Mahle-Mopisan'da işveren-sarı sendika el ele

İzmir Ege Serbest Bölgesi'nde uluslararası sermaye ile kurulu bulunan Mahle-Mopisan işyerinde, işveren ve sarı sendika işbirliği ile sendikal hak ihlalleri yapılıyor.

Kardeş sendikamız Birleşik Metal-İş, Mahle Mopisan'da örgütlenerek yetki tespiti için 3 Mart 2010 tarihinde Çalışma

ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na başvuruda bulunmuştu. Bu tarihten itibaren işveren, işçileri sendikalaşma çalışmalarından vazgeçirmek için yoğun baskılara başlamış ve 4 sendika üyesi işçiyi işten çıkartmıştı. İşçiler ise sendikalarından vazgeçmeyeceklerini belirterek sendikalarından yana bir tavır alınca işveren, sarı sendika Türk Metal'i devreye sokarak Birleşik Metal-İş'in örgütlülüğünü dağıtmaya kalkıştı.

İşveren, sarı sendika Türk Metal ve noteri gece gündüz işyerinde tutarak işçilere, Türk Metal'e üye olmaları için baskı yapmaya başladı. İşveren ve sarı sendikanın bu saldırısı ise, işçilerin ve Birleşik

şik Metal-İş'in güçlü bir direnişi ile karşılaştı.

Konu ile ilgili olarak DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi ve Birleşik Metal-İş Sendikası Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu'nun katılımıyla bir basın açıklaması düzenlendi. Açıklamada işverenin ve sarı sendikanın çiğnediği sendikal haklar anlatılarak, işçilerin özgür iradeleriyle sendika seçme haklarının engellendiği ifade edildi.

KENT AŞ mücadelesinde olumlu gelişme

İşten çıkarılan Kent AŞ işçilerinin açtığı işe iade davalarında 91 işçinin işe iadesine karar verildi.. Geri kalan işçilerin davası ise sürüyor...

İzmir Karşıyaka Belediyesi'nin yaklaşık 10 ay önce işten çıkardığı Kent AŞ işçilerine Karşıyaka 1. İş Mahkemesi'nden iyi haber geldi.

Mahkeme, işçilerin açtığı işe iade davasında 91 işçinin işe iadesine karar verdi. Toplam 260 işçiyi ilgilendiren ve Karşıyaka 1., 2. ve 3. İş Mahkemelerinde süren davalardan 2. ve 3. İş Mahkemelerinde görülen davalarda da aynı kararın verilmesi bekleniyor.

Karşıyaka Belediyesi ile Kent AŞ işçilerinin avukatlarının hazır bulunduğu davada, işçilerin avukatı İrfan Demirci, daha önceki savunmalarını tekrarlayarak davanın kabul edilmesini talep etti. Yargılama sonunda mahkeme, 91 işçinin işe iadesi yönünde karar verdi. Adliye önünde bekleyen çok sayıda işçi ise kararı sevinçle karşıladı.

Konu ile ilgili olarak bir açıklamada bulunan işçilerin avukatı İrfan Demirci "Biz mahkemeden işe iadenin Kent AŞ'ye değil, gerçek işveren olan Karşıyaka Belediyesi'ne yapılmasını istemiştik. Mahkeme bu talebimizi haklı buldu. Belediyeden işçileri işe başlatmasını bekliyoruz" şeklinde konuştu.

Dev Sağlık-İş Başbakanlık'taydı

Dev Sağlık-İş Sendikası, 26 Şubat 2010 tarihinde Ankara'da bir miting gerçekleştirerek sağlıkta taşeronlaşmaya karşı sesini yükseltti. Sağlıkta taşeronlaştırmanın yasaklanması, güvenceli iş ve be güvenli gelecek talepleriyle Başbakanlığa yürüyen Dev Sağlık-İş mitingine yaklaşık 500 sağlık işçisi katıldı. Eş ve çocuklarıyla mitinge katılan işçilere, başta TEKEL işçileri olmak üzere pek çok sendika, sivil toplum örgütü ve siyasi partiler destek verdi. Sendikamızın da destek verdiği mitinge Genel Merkez ve şube yöneticilerimiz, işyeri sendika temsilcilerimiz ile üyelerimiz katıldı. Mitingde polisin provokatif tavrı dikkat çekti.

Güvenpark'ta, Başbakanlığa yakın bir noktada yapılan basın açıklamasında konuşan Dev Sağlık-İş Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, yıllardır mücadele yürüttükleri Çukurova Üniversitesi Balcalı Tıp Fakültesi Hastanesi'nde taşeron olarak çalıştırılan 1200 işçinin hastane işçisi olduğu kararının mahkemece tescil ettirildiğini hatırlattı. Çerkezoğlu, "Sağlıkta taşeronu silinceye kadar mücadelemiz devam edecek" dedi.

TEKEL işçilerinin sendikası Tek Gıda-İş Genel Başkanı Mustafa Türkel de bir konuşma yaparak sağlık işçilerine seslendi. Türkel, Tekel direnişine sunduğu destekten dolayı Dev Sağlık-İş'e teşekkürlerini iletti.

Marmaray işçileri direniyor

Ağır çalışma koşulları ve ücretlerdeki adaletsizlikler nedeniyle Ocak ayından beri direnişte olan Marmaray işçileri direnişlerini sürdürüyor. İşten çıkarılan 82 işçinin açtığı dava ise Mayıs ayına ertelendi. Sirkeci Adliyesi'nde dün ikinci duruşması görülen ve 13 Mayıs 2010 tarihine ertelenen dava sonrası bir açıklama yapıldı. Açıklamada "Marmaray işçileri kapitalizmin kriz bahanesiyle işten çıkarılmıştır. Marmaray işçileri kölece çalışma koşullarına karşı çıkıyor. TEKEL işçileriyle, tekstil işçileriyle, itfaiye ve İSKİ işçileriyle ortak bir mücadele yürütüyoruz. İnsanca bir yaşam talebimizi sürdüreceğiz" denildi.

Açıklama sırasında "Yaşasın onurlu mücadelemiz", "Zafer direnen emekçinin olacak" gibi sloganlar sıklıkla atıldı.

Ersin Unaner'i kaybettik

Sendikamız eski merkez yöneticilerinden H. Ersin UNANER, geçirdiği kalp krizi sonucu 18 Şubat 2010 tarihinde yaşama gözlerini yumdu.

Eski merkez yöneticilerimizden olan Unaner'in cenazesi 19 Şubat Cuma günü öğle namazını müteakip İstanbul Beylerbeyi Büyük Camii'nden kaldırıldı.

Sendikamıza büyük emeği geçen UNANER'in önünde saygı ile eğiliyoruz.

ERSİN UNANER
EN SOLDA

İŞÇİ SAĞLIĞI

TÜRKİYE MADENCİ ÖLÜMLERİNDE DÜNYA BİRİNCİSİ

Balıkesir'in Dursunbey İlçesi'ne bağlı Odaköy yakınlarındaki Şentaş şirketine ait kömür madeninde meydana gelen ve 13 işçinin yaşamına mal olan grizu patlamasının ardından gözler yeniden madencilik sektöründeki iş kazalarına çevrildi. Sendikamız hazırlamakta olduğu "Türkiye'de İşçi Sağlığı

ve İş Güvenliği" raporunda madencilik sektörüne ilişkin elde edilen ilk bulguları, son yaşanan grizu patlaması ile konunun gündeme gelmesi nedeniyle derinleştirilerek kısa bir rapor halinde açıkladı. Kamuoyunda geniş yankı uyandıran raporumuzun kısa bir özetini aşağıda ilginize sunuyoruz.

Kömür Madenciliğinde İstihdam

Türkiye'de son 15 yıllık süre zarfında kömür madenciliği sektöründeki istihdamda kamunun payı gerilerken özel sektörün payı artmıştır. 1995 yılında özel sektör madenlerinde çalışan işçi sayısı 10 bin 367 iken bu rakam 2008 yılına gelindiğinde 38 bin 492'ye çıkmıştır. Aynı süreçte özel sektör işçilerinin sektördeki payı yüzde 40,5'ten yüzde 69,6'ya çıkmıştır. Bu rakamlar yalnızca sigortalı işçileri kapsamaktadır ve özel sektör madenlerinde kayıt dışı işçi çalıştırmanın yaygın bir uygulama olduğu bilinmektedir. Kömür madenciliğinde istihdamın özel sektöre kayması, daha çok işçinin denetimden uzak, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinden yoksun biçimde, düşük ücretlerle, ağır çalışma koşulları altında çalışmasına yol açmıştır. Özel sektör tarafından işletilen kömür madenlerinde istihdam edilen işçi sayısı son 15 yılda yaklaşık 4 katına çıkmıştır ancak işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri aynı hızda artmamış, daha çok iş kazasına kapı aralanmıştır.

Türkiye'de Kömür Madenciliğinde İş Kazası ve Meslek Hastalıkları

Türkiye'de Sosyal Güvenlik Kurumu'nun istatistiklerine göre 2004-2008 dönemini kapsayan 5 yıllık süre zarfında kömür madenciliği sektöründe toplam 30.224 iş kazası yaşanmış, bu sektörde çalışan işçiler arasında 2.200 meslek hastalığı tespit edilmiştir. Bu süre zarfında iş kazaları neticesinde 218 işçi yaşamını yitirmiş, 330 işçi ise sürekli iş göremeyecek biçimde sakatlanmıştır. Meslek hastalıkları neticesinde ise 5 işçi yaşamını kaybetmiş, 1.288 işçi ise sürekli iş göremez hale gelmiştir. Kömür madenciliği alanındaki iş kazası oranı, ülke genelindeki iş kazası oranından 10 ile 15 kat fazla gerçekleşmiştir. İş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin veriler, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimlerle sınırlıdır ve gerçek iş kazası, meslek hastalığı, sakatlık ve ölüm sayısı çok daha yüksektir.

Ölümlü İş Kazaları

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine göre, Avrupa kıtasında yer alan ülkelerde 2004-2006 yılları arasında iş kazasında yaşamını yitiren maden işçisi oranı yüz binde 20,15'dir. Bu oran ILO'ya 2004-2006 yılları

arasında istatistik bildiren 25 ülkenin ortalamasıdır. Aynı dönemde Türkiye'de iş kazasında yaşamını yitiren maden işçisi oranı yüz binde 92,47'dir, yani Türkiye Avrupa ölçeğinde birinci sıradadır. Türkiye'den sonra en yüksek orana sahip olan Portekiz'de bu oran yüz binde 43,67'dir. Özetle ifade etmek gerekirse Türkiye'de maden işçisi ölümleri oranı Avrupa ortalamasının yaklaşık 4,5 ka-

tıdır.

Yine Uluslararası Çalışma Örgütü'nün istatistiklerine bakıldığında Türkiye'nin iş kazalarında yaşamını yitiren maden işçisi oranında dünya birincisi olduğu görülmektedir. Türkiye, 2000'li yıllar boyunca iş kazasında yaşamını yitiren maden işçisi oranının yüz binde 70'in altına hiç düşmediği tek ülkedir. Yine Türkiye 1999 yılındaki yüz binde 338,3 maden işçisi ölümü oranı ile bir yıl içinde yaşamını yitiren maden işçisi oranının en yüksek değere ulaştığı ülke durumundadır.

Dünyada madencilik sektöründe en önde gelen ülkeler ile Türkiye kıyaslandığında da benzer bir tablo görülmektedir. Bu ülkeler arasında yer alan Kanada'da 2004-2006 ortalaması yüz binde 35, ABD'de yüz binde 27,33, Avustralya'da yüz binde 13,07'dir. Oysa Türkiye'de aynı dönemde bu oran yüz binde 92,47'dir.

Değerlendirme

Bu araştırmada sunulan veriler göstermektedir ki, Türkiye'de madenlerde yaşanan iş ka-

zaları ne istisnai ne de tesadüfidir. Türkiye'de özel sektörün madencilik ve bu sektördeki istihdamda payının artması ile birlikte, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmadığı, kuralsız çalışma koşullarının egemen olduğu ve sendikalaşmanın engellendiği bir çalışma ortamı ortaya çıkmıştır. İşverenler, gerekli işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini almadığı gibi, bu önlemlerin alınıp alınmadığını ve uygulanıp uygulanmadığını denetlemekle ve gerektiğinde yaptırım uygulamakla sorumlu olanlar da görevlerini gereği gibi yerine getirmemektedir.

Mevcut durum dikkatli biçimde incelenmeli ve ülke sathında madencilik başta olmak üzere tüm sektörlerde gerekli işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri derhal alınmalı, bu önlemleri almayan işletmeler geçici ya da süresiz olarak kapatılmalı, önlem almayan işverenler ağır biçimde cezalandırılmalıdır. Aksi takdirde yeni facialar ve ölümler yoldadır...

'Bu son olsun bu son'

Sendikamız Genel Yönetim Kurulu, Dursunbey'deki iş cinayetinin ardından yazılı bir basın açıklaması yaptı. "Bu patlama, teknik olarak "iş kazası" olarak tanımlansa da özünde bir iş cinayetidir. Aynı madende 3,5 yıl önce 17 işçinin ölümüyle sonuçlanan bir patlama yaşanmış olmasına, madenin yakın zamanda denetimden geçmesine, sendika ve meslek örgütlerinin tüm uyarılarına rağmen yaşanan grizu patlaması, kazadan ziyade bir toplu katliamı andırmaktadır" ifadesine yer verilen açıklamada, "Madende çalışan işçilerin sendikalaşmalarını engelleyen işveren, sendikalaşan işçileri işten atmıştır. Dahası işçiler, taşeron şirkete bağlı çalışmaktadır. Bu iş cinayetinin de arka planında, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmamış olmasının yanı sıra sendikasızlaştırma ve taşeronlaştırma vardır" vurgusu yapıldı.

Açıklamada, acilen gerekli işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınması talep edilirken, aksi takdirde yeni faciaların yaşanabileceği uyarısı yapıldı.

AVRUPA GREVLERLE ÇALKALANDI

Son 3 ayda Avrupa'nın dört bir yanında çok sayıda grev yaşandı. Özellikle Yunan emekçilerin, hükümetin kemer sıkma politikalarına karşı gerçekleştirdiği grevler, Yunanistan'da hayatı durdurdu. Yunanistan'da başlayan grevler, İspanya, Belçika, Fransa ve Almanya da dahil olmak üzere çok sayıda Avrupa ülkesine sıçradı.

Kapitalizmin krizinin faturasının emekçilere ödetilmek istenmesine karşı hem ülke çapında hem de işyeri bazında yapılan grevler oldukça etkili oldu. Avrupa dışında da çok sayıda grev yaşandı. İşte son aylara damgasını vuran grevlerden bazıları:

Yunanistan'da 'grev' sesleri

Yunanistan'da, hükümetin ekonomik reform paketini protesto etmek amacıyla kamu çalışanlarının 10 Şubat'ta 24 saatlik greve gitmesi ülkede yaşamı felç etti. Hükümetin, kamu sektöründe çalışanların primlerinde kesinti ve sosyal güvenlik sisteminde değişiklik yapma kararına karşı yapılan greve, vergi daireleri, sigorta, belediye, valilik, adliye, arkeolojik alan, müze, hava ve deniz yolu taşımacılığı çalışanları, doktorlar ile öğretmenler katıldı.

Yunanistan'da işçiler, hükümetin kısıtlamalarını protesto etmek için 24 Şubat'ta ülke çapında yeniden greve çıktı. Grev nedeniyle tüm uçuşlar iptal edilirken, kamu binalarının tümü kapalı kaldı. 8 Mart günü ise vergi dairesi ve sağlık hizmetleri çalışanları hükümetin aşırı şiddetli "kemer sıkma önlemlerine" karşı greve çıktı. Yunanistan'da irili ufaklı çok sayıda iş bırakma ve eylem gerçekleştirilirken, Yunan emekçiler yeni eylem ve grevlere hazırlanıyor.

Fransa ve İngiltere'de hayat durdu

24 Mart'ta Fransa'da iş, ücret ve emeklilik için merkezi sendikaların çağrısı üzerine, kamu ulaşım ağları, hava yolları ve eğitim kurumlarında grev günü yaşandı. CGT sendikasının ilk tahminlerine göre 177 gösteriye en az 800 bin kişi katıldı. İngiltere'de ise 10 Mart'ta 270 bine yakın sayıda kamu görevlisi, işten çıkarma tazminatlarına sınır getirme planına tepki göstermek amacıyla 48 saat süreli greve başladı. Kamu ve Ticari Hizmetler Sendikası'nın (PCS) öncülüğünde düzenlenen greve yargı çalışanları, vergi dairesi, işçi bulma kurumları ile limanlar ve polis çağrı merkezlerinde çalışanlar da katıldı. Öte yandan İngiltere British Airways çalışanlarının Mart ayı içinde birer hafta arayla gerçekleşen üçer ve dörder günlük grevleri, 1000'den fazla seferin iptal edilmesine neden olurken, etkili havayolu grevlerinden biri olarak tarihe geçti.

Belçika'da demiryolcular, Finlandiya'da liman işçileri

Belçika'da 15 Şubat'ta iki yolcu treninin kafa kafaya çarpışması sonucu 18 kişi ölürken, ertesi gün demiryolu çalışanları, trenlerde personele ve güvenliğe yatırım yapılmamasını protesto etmek için greve çıktı. Ekonomik kriz gerekçesiyle trenlerde bu ve benzeri güvenlik teknolojilerine yeterli yatırım yapılmamasını, emekli olanların yerine yeni personel alınmamasını ve fazla mesaiye zorlanmalarını protesto eden demiryolu çalışanları sendikasının başlattığı greve özellikle ülkenin Fransızca konuşan Valon bölgesinde yoğun katılım gözlemlenirken tren seferleri büyük oranda durdu. Liman İşçileri Sendikası ile işverenler arasındaki görüşmeler anlaşmazlıkla sonuçlanınca, Finlandiya'da limanlarda çalışan işçiler iş bırakarak greve gittiler. Grev sonucu Finlandiya'nın ithalat ve ihracatı yüzde 80 oranında durdu.

Almanya semalarında grev

Lufthansa kurduğu "kardeş" şirketlerle çalışanlar arasında rekabet yaratıp ücretleri düşürmeye çalışınca Almanya'da binlerce pilot 22 Şubat'ta uçuşları durdurdu. Sadece havada değil karada da hayat felç oldu. Şirket sendikayı sindirmeye çalışsa da pilotlar güvenceli iş haklarını alana kadar mücadeleye devam edeceklerini belirtti. Alman Pilotları Sendikası Cockpit önderliğinde gerçekleşen grev ülke çapında büyük bir kaosa sebep oldu. Yüzlerce yolcunun tren ve karayollarını seçmesi bile bu kargaşayı engelleyemedi. Uçak şirketi Lufthansa bir günlük grevin maliyetinin 25 milyon Euro'ya mal olduğunu duyurdu. Lufthansa'da yaşanan bu grev, şirketin 80 yıllık tarihinde yapılan en büyük grev olarak da kayıtlara geçti.

**Bütün ülkelerin işçileri
BİRLEŞİNİZ!**

DÜNYA'DAN KISA KISA..

Bangladeş'de nehir işçileri grevle kazandı

Bangladeş'te Nehir ve Kanal İşçileri Federasyonu (BNSF) üyesi 150 bin nehir işçisi daha iyi bir ücret için 16 Mart'ta greve çıkmıştı. Bangladeş için önemli bir ulaşım biçimi olan nehirlerdeki ve kanallardaki trafik, işçilerin grevi dolayısıyla aksıyordu. İşçiler aylık ücretlerinin 2 bin 525 Taka (36 Dolar) olmasını istiyordu. İşveren temsilcileri, işçi temsilcileri ve hükümet temsilcilerinin 24 Mart'ta yaptıkları görüşmeler neticesinde nehirlerde çalışan emekçiler için yeni bir maaş ve vergi düzenlemesi yapılması kararlaştırıldı.

Arjantin'de limancılar grevde

Arjantin'de Büyük Rosario Limanı başta olmak üzere üç limanda çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerin artırılması talebiyle başlatılan grev büyüyerek sekiz limana sıçradı. Arjantin'de limanlardaki yükleme boşaltma faaliyetlerini durma noktasına getiren grevler, binlerce tırdan oluşan kuyruklar oluşmasına neden oldu.

Ürdün'de öğretmenler greve çıktı

Ürdün'de Eğitim Bakanı'nın sendikal faaliyet yürüten öğretmenlere yönelik hakaret içeren sözleri üzerine öğretmenler Mart ayı ortalarında greve çıktı; bakanın özür dilemesine rağmen öğretmenler grevlerini bir hafta boyunca sürdürdü.

'Yunan emekçilerin akıbetinden ibret almalıyız'

Yunanistan'da son dönemde yaşanan ekonomik kriz hakkında Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Cem Somel** ile bir söyleşi gerçekleştirdik. Yunanistan'da yaşanan süreci nedenleri ve sonuçları ile masaya yatıran Somel, dergimize Yunanistan krizinden çıkarılması gereken dersleri de anlattı.

Yunanistan'da son dönemde yaşanan kriz neden ve nasıl ortaya çıktı? Yunanistan'da yaşanan krizin, küresel krizle ilişkisi nedir?

Yunanistan AB'nin nispeten yoksul ülkelerinden biridir. İşsizlik oranı AB ortalamasından yüksek, gelir dağılımı AB ortalamasından daha adaletsizdir. Yunanistan'da emekçilerin mücadelesi sonucu devlet 2004-2009'da kamu sektöründe istihdamı yüzde 10 artırdı, maaşları da enflasyondan korumak için yüzde 30 artırdı. Yunan hükümetleri bu istihdam politikasının yol açtığı harcamaları burjuva sınıfının gelirini, servetini vergilendirerek karşılamak yerine borçlanarak karşılayageldi. 2009'da bütçe açığının gayrisafi yurtiçi hâsılaya oranı yüzde 3.7 olduğu açıklandı. Daha sonra hükümet değişti; yeni hükümet 2009 bütçe açığının gerçekte GSYH'nın yüzde 12.0'si olduğunu açıkladı. Bunun üzerine kredi değerlendirme kuruluşları Yunan devlet tahvillerine, bonolarına biçtiği kredi notunu düşürdü; yabancı alacaklılar, finans kurumları Yunan devletine borç verirken yüksek faiz talep etmeye başladı.

Mevcut dünya buhranında çoğu devlet ekonomilerini canlandırmak için bütçe açıkları verdi. Bu da kamu borçlarını kabarttı. ABD, İngiltere gibi ülkelerde devlet banka kurtarmak için kamu harcamalarını artırıp kamu borcunu şişirdi. Buna mukabil Yunan devleti kamu harcamaları istihdamı korumak için artırdığından AB devletleri, burjuva basını bunu şiddetle eleştirerek Yunan devletini popülizmle suçladı..

Yunanistan'daki buhranın bir sebebi de, AB kapitalizminin ağırlık merkezini teşkil eden Almanya'nın uyguladığı sosyal politikalarıdır.

Devletlerin bütçe dengesi, gayrisafi yurt içi hâsıla artışına bağlıdır. Vergiler ve diğer kamu gelirleri yurt içi üretimden, gelirden sağlanır. Dış ticaret fazlası yurt içi iktisadî faaliyetleri artırır, dış ticaret açığı yurt içi iktisadî faaliyetleri zayıflatır. Yunanistan mal ve hizmet dış ticaretinde açık vermektedir. Bu açık, devletin üretim ve gelirlerden sağladığı vergi gelirlerini azaltıcı etki yapmaktadır. Yunanistan'ın dış ticarete açık vermesinin bir sebebi Almanya'nın dış ticaret fazlasıdır.

Bunu anlamak için birim işgücü maliyeti kav-

ramını kullanmak lazım. Birim işgücü maliyeti, üretilen birim başına işgücü ile ücretin çarpımıdır. Üretilen mallara patronların ödediği ortalama işçilik bedelidir. Ücret artınca birim işgücü maliyeti artar. Almanya'da 1999'dan beri reel ücretler azaldı; dönem boyunca Almanya'da birim işgücü maliyeti yüzde 14 azaldı. Buna karşılık Yunanistan'da bu yıllarda birim işgücü maliyeti sabit kaldı. Portekiz, İspanya ve İtalya'da da birim işgücü maliyeti arttı. Bu dört ülke Almanya'da birim işgücü maliyetinin azalmasından mağdur olmaktadır. Çünkü Almanya AB içinde ve dışında ihracatta nispi fiyat düşüklüğünden kazanır iken Yunanistan, Portekiz, İtalya ve İspanya rekabet gücü yitirdi.

Bu ülkeler aynı para birimini (yuroyu) kullanmalarına rağmen, bunlarda enflasyon oranı farklıdır. Emekçilerin geçimini enflasyondan korumak için ücretleri, maaşları tüketici fiyatları oranında artırmak gerekir. Yunanistan'da, İspanya'da vs. ücretler enflasyon oranında artırıldığında üretimde birim işgücü maliyetlerini Almanya'ninkinin, Fransa'dakinin üzerine çıkarmaktadır. Öyle olunca enflasyonu nispeten yüksek olduğu, işçilerin reel ücretlerinin korunduğu ülkeler dış ticarete Almanya, Fransa karşısında fiyatla rekabet gücünü yitirmektedir. Bu Yunanistan'da (ve benzer diğerlerinde) ihracat yapan, ithal mallarla rekabet eden sektörleri zorlamaktadır.

Bu krizin emekçiler açısından ne gibi sonuçları oldu, ne gibi sonuçları olabilir?

Yunan devleti dış ticaret açığını azaltmak için devalüasyon yapamayacağına göre tek çare birim işgücü maliyetini azaltmaktır. AB'de büyük devletlerin Yunanistan'dan istediği budur. Bunlar Yunan devletini yeni borçlanmada, yani vadesi gelen mevcut borçlarını çevirmede rantiye kurumların (bankaların vs.) talep ettiği yüksek faiz haddini ödemeye mecbur etme tehdidiyle şantaj yapmaktadır. Yunan devletinin bütçe açığını diğer AB devletlerinden daha kısa sürede kapatmasını talep etmektedirler. Yunan devleti baskı sebebiyle (veya baskıyı bahane ederek) maaşları, çocuk yardımlarını, sosyal harcamaları kısma; emeklenme yaşını yükseltmeye, emekli maaşlarını kısma girişti. Avrupa burjuva sınıfları, Yunan emekçilerini 2000li yıllarda hayat standartlarını nispeten koruyabildikleri için cezalandırmaktadır.

Almanya'da, Fransa'da işçi sınıfı millî hâsılada paylarının azalmasına set çekip ücretlerini artırılabile, hem yurt içi harcama artmasıyla ekonomilerini canlandırabilirdi, hem de Akdeniz mıntıkasındaki AB ülkeleri üzerindeki baskıyı hafifletirdi. Fakat AB'de sermayedarlar

Prof. Dr. Cem SOMEL

işçilerine, ücretler artarsa üretim faaliyetlerini Asya'ya aktarmakla tehdit etmektedir.

Yunan emekçileri açısından sorun, AB üyeliğinden ve kapitalizmden kurtulmaktır. Yunanistan'da bölüşümü, gelir dağılımını, servet dağılımını gelişmiş büyük ülkelerin finans kurumları, bunları menfaatlerini gözeterek büyük devletler, Batı ve Kuzey Avrupa ülkelerinde sınıflar arası ilişkiler belirlemektedir. Bu şartlarda Yunan emekçileri açısından ne ulusal egemenlik, ne kendi kaderini tayin imkânı, ne de demokrasiden söz edilebilir.

Avrupa ülkelerinde birikmekte olan kamu borçları emekçilerin gelecekte çok ağır sömürüye maruz kalacağına habercisidir. Hesaplamalara göre Avrupa ülkelerinin çoğunda kamu borçlarının sadece faizini ödemek için gayrisafi yurt içi hâsılanın yüzde 10'unu aşan (zamanla yüzde 30'lara varacak) ödemeler yapmak gerekecektir. Dur demez iseler Avrupa emekçileri rantiyelere çalışacaktır.

Komşumuzda yaşanan süreçten Türkiyeli emekçiler olarak ne gibi sonuçlar çıkarmalıyız?

AB üyeliği konusunda, Yunan emekçilerinin akıbetinden ibret alabiliriz. Türkiye AB üyesi olursa Türkiyeli emekçilerin kaderini Avrupalı ve Türkiyeli burjuva sınıflar Ankara'daki kurumlarda değil, Brüksel'deki kurumlarda tayin edecektir. Ankara'da burjuva hükümetlerine sesimizi duyuramazken, Brüksel'deki AB yönetimini nasıl etkileyeceğiz?

İkincisi, Avrupalı işçilerin de "Çin'de ücretler daha düşük" şantajına maruz kaldığını görüyoruz. Demek ki ekonomide dışa açılma, ihracata dayalı büyüme, serbest ithalat, bankacılık sistemini yabancılara açmak Almanya'da da, Türkiye'de de işçileri Çinli işçilere karşı ücret rekabetine koşmaktadır. Sistem tüm emekçilerin aleyhine işlemektedir. Bu politikaları burjuvalar topluca savunduğuna göre, bu uygulamalara son vermek için emekçilerin ihtiyaçlarını, menfaatlerini güdecek, emekçi sınıfların iktidarını kurmak gerekir.

KÜLTÜR - SANAT**Bir kitap: "Kanunsuz" bir grevin öyküsü:****KAVEL 1963****KÜNYE**

Adı: "Kanunsuz" bir grevin öyküsü KAVEL 1963

Yazarı: Zafer Aydın

Yayıncı: Sosyal Tarih Yayınları

Sayfa Sayısı: 207

"Bu grev sendikal hareket içinde var olan iki sendikal anlayışın farklılıklarını daha belirgin hale getirmiş, üstündeki örtüyü kaldırarak 'ayrışmayı' tetiklemiştir. Böylece Kavel grevi DİSK'in kuruluşuna giden yolu açmıştır.

Kavel grevi ana akım 'ricacı sendikacılık' karşısında 'mücadeleci' bir eğilimin güç ve prestij kazanmasına zemin oluşturmuştur. Maden-İş Sendikası grevle birlikte dinamik, atak, mücadeleci sendikal anlayışın temsilcisi olarak öne çıkmaya başlamıştır. Maden-İş Sendikası DİSK'in kuruluşunda oynadığı öncü rolü büyük ölçüde Kavel grevinde edindiği prestije ve etkinliğe borçludur."

Bu satırlar, 1963 yılının ilk aylarında Kavel Kablo ve Elektrik Malzemesi Limited Şirketi'nde başlayan ve 36 gün süren "kanunsuz" grevin öyküsünün anlatıldığı kitapta yer alıyor. 1961 Anayasası tarafından hak olarak tanınan, fakat henüz uygulanışına ilişkin herhangi bir kanunun yapılmadığı bir ortamda yaşanan "kanunsuz" Kavel Grevi'nin anlatıldığı kitap Sosyal Tarih Yayınları tarafından yayınlandı.

Kavel Grevi, o zamanki adıyla Türkiye Maden-İş Sendikası tarafından 1963 yılının ilk aylarında gerçekleştirilen, büyük tarihsel öneme sahip bir grev. Grevin önemi, 1961 Anayasası'nın tanıdığı "grev

hakkına" karşın, grev usul ve esaslarını düzenleyen bir yasanın henüz yapılmamış olmasına rağmen gerçekleştirilen bir grev olmasından kaynaklanıyor. Aynı zamanda Kavel Grevinin, yukarıda alıntılanmış paragrafta da değinildiği gibi, "ricacı sendikacılık" ile "mücadeleci sendikacılık" eğilimlerinin ortaya çıkmasının da ilk işaretlerinden olduğu söylenebilir.

1961 Anayasası'nın sağladığı temel haklara rağmen, bu hakların nasıl kullanılacağını belirleyen kanunların yapılmadığı, hatta yapılmasının sürüncemeye bırakıldığı bir ortamda yaşanan Kavel Grevinin anlatıldığı kitap belgelere ve tanıklıklara dayandırılıyor. Kavel Grevinin hemen öncesinden başlayarak belgeler ve tanıkların ifadeleri ışığına grev öncesi, grev süreci ve grev sonrası durumu en açık şekilde görebileceğimiz kaynakların başında gelen kitap, Türkiye İşçi Sınıfı tarihinin en önemli olaylarından birini öğrenebilmemiz açısından büyük önem taşıyor. Yazarının da söylediği gibi "Kavel Grevi gibi işçi sınıfı geleneğinin ve değerlerinin önemli parçalarından birini oluşturan bir olayın incelenmesi, hafızaların tazelenmesi, eylemlerle ortaya çıkan olguların ve kavramların bilinçlerde diri tutulması, emek hareketinin ihtiyacı olan 'yeniden canlanma' süreci için bugün her zamankinden daha önemli hale geliyor."

Batıkentli sanatçılardan resim sergisi

Batıkentli Sanatçılar Grubu 19-31 Mart 2010 tarihleri arasında karma bir resim sergisi açarak çalışmalarını sanatseverlerin beğenisine sundular. Ankara Cumhuriyet Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen resim sergisine DMO II Nolu Personel Şube Müdürü Adalet Temurtürkan da eserleriyle katıldı. Ankara Batıkent'te sanatçılar tarafından Siyasal 86 Kültür Sanatevi'nde,

Gazi Üniversitesi Öğretim Görevlisi Cengiz Savaş'ın eğitmenliğinde çalışmalarını yürüten sanatçılar tarafından gerçekleştirilen sergi büyük

beğeni topladı.

Siyasal 86 Kültür Sanat Evi eğitmeni Cengiz Savaş gazetemizin sorularını yanıtlarak yaptıkları çalışma ve aktiviteler hakkında bilgi verdi. Savaş sanatçıların kendi imkanlarıyla ayakta tuttuğu sanatevinde daha çok resim üzerine yoğunlaşan çalışmalarda bulduklarını, zaman zaman söyleşiler de düzenlediklerini ifade ederek, çalışmalarını daha da yaygınlaştırmayı istediklerini söyledi. Batıkent'teki kültür sanat alanlarının "malum" kesimlerce yok edildiğini ve işlevsizleştirildiğini kaydeden Savaş sözlerini şöyle sürdürdü: "Burada bugüne değin her yaştan, her meslekten kadın, erkek, genç ve çocuk sanat eğitimi aldı ve sanatla ilk kez burada tanıştı. Bir çoklarının ilk ho-

Adalet TEMURTÜRKAN

cası olmaktan ve onların başarılarına alkış tutmaktan onur duyduğum, hepsi ile övündüğüm bu sergide resimlerini gördüğümüz bu insanlar, Batıkent'in çağcıl ve aydınlık yüzü olma onurunu en çok hak etmiş olanlardır"

Cengiz SAVAŞ

Artık sporcuların da sendikası var!

Eski milli futbolcu Metin Kurt'un öncülüğünde yürütülen sporda sendikalaşma çalışmaları neticesinde DİSK bünyesinde Spor-Sen kuruldu.

İstanbul Tabip Odası'nda düzenlenen bir basın toplantısı ile Spor Emekçileri Sendikası (Spor-Sen) kuruluş bildirgesi basına açıklandı. Metin Kurt, basın toplantısında spor emekçileri örgütlenmesine 12 Eylül öncesi ASD (Amatör Sporcular Derneği) ile başladığını ve bu sürecin kesintilerle de olsa Spor-Sen'in kuruluş süreci ile bir üst aşamaya geçtiğini anlattı. Kurt, örgütlenme alanında çeşitli kademe ve branşlarda spor yapan ya da hizmet veren en az 500 bin kişiyi olduğunu

belirtti.

DİSK Genel Sekreteri Tayfun Görgün ise spor emekçilerinin örgütlenmesinden duydukları coşkuyu aktararak, sonuna kadar sürecin destekçisi olacaklarını açıkladı. Görgün, yarım kalan maçın tekrar başladığını söyleyerek, "Bu maç alacağız, başka yolu yok" dedi.

Temel amaç Spor-İş Yasası

Spor-Sen'in kuruluş bildirgesinde sendikanın temel amacı şöyle açıklanıyor:

"Spor-Sen, emeğin en yüce değer olduğu ilkesinden hareketle; spor emekçilerinin haklarının güvencesini, spora

ve sporcuya özgün koşulların bilimsel yöntemlerle değerlendirildiği bir Spor İş Yasası'nın çıkarılmasında görür. Bunun için kurulmuş spor yapılarında çalışan emekçilerin ekonomik, demokratik ve sosyal haklarını savunmak, geliştirmek ve güvence altına almak doğrultusunda, Spor İş Yasası'nın çıkartılmasının sağlanması hedefiyle, uluslararası işçi sınıfının bir parçası olarak tüm gücüyle mücadele etmeyi TEMEL AMAÇ ilan eder."

Juventus:0-Fiat İşçileri:2

Fiat ve Juventus'un sahibi Agnelli ailesi, giderleri kısmak için 30 bin işçiyi işten çıkaracaklarını açıkladı. Fiat işçileri, Juventus'la karşılaşacak olan İtalya Seri A takımlarından Palermo'dan Juventus'u yenmelerini istedi.

Palermo'lu futbolcu Fabrizio Miccoli, maçtan birkaç gün önce yaptığı açıklamada Juventus'u Fiat'ın işten çıkardığı 30.000 Fiat işçisi için yeneceklerini vurguladı. Juventus maçına ekstra motivasyonla çıkacaklarını belirten Miccoli, "Sezon başından beri her maça kazanmak için çıktık ama bu sefer daha farklı. Fabrika işçileri bizden, Juventus'u onlar için yenmemizi istediler. Bu bizi daha da hırslandırdı. Biz de halkın içindeyiz. O fabrikadan hayatlarını kazanan, ailelerini geçindiren insanlar da bizim dostumuz. Juventus karşısında onlar için galip geleceğiz" dedi.

Palermolu oyuncular, Fiat işçilerine verdikleri sözü tuttu ve 28 Şubat günü Torino Olimpiyat Stadı'nda oynanan karşılaşmada Juventus'u 2-0 yendi. Konuk ekip Palermo'ya galibiyeti getiren golleri de 60. dakikada Fabrizio Miccoli ile 81. dakikada Igor Budan kaydetti. Bu sonuçla Palermo 6. sıradan 4. sıraya yükselirken Juventus 4. sıradan 5. sıraya geriledi.

Tribünler TEKEL oldu!

Türkiye'yi sarsan Tekel direnişi, tribünlere de taşındı. Çok sayıda takımın taraftarları, polisin tüm engelleme çabalarına rağmen statlarda pankart açarak işçilere destek verirken, dayanışma sloganlarını tribünlerde dillendirdiler. Bazı taraftar grupları, dayanışmayı statların da dışına taşıyarak, çeşitli dayanışma eylem ve etkinlikleri gerçekleştirdi ve Tekel işçileriyle dayanışma mitinglerinde boy gösterdi.

Stadyumlardan destek

Tek Gıda-İş Sendikası'nın tüm Türkiye'yi Tekel işçilerine destek vermeye çağırarak bildirisindeki, "Stadyumlardan 29/30 Ocak maçları esnasında TEKEL işçilerini unutmamalarını bekliyoruz" ifadesi tribünlerden karşılık buldu. Endüstriyel futbola karşı duruşu ile tanınan Forza Livorno, TEKEL işçisine dayanışma çağrısı yaptı ve artık maçlarında enternasyonal TEKEL işçisine atfederek okuyacağını açıkladı. Fenerbahçe taraftarları "Tek büyükten TEKEL'e selam", Beşiktaş taraftarları, "Tekel'in de sesi var" pankartlarıyla TEKEL işçilerini selamlarken, Beşiktaş Çarşı Grubu hem dayanışma eylemle-

ri düzenledi hem de çeşitli ihtiyaç malzemeleri toplayarak işçilere ilettiler.

Tekel sokakta, Sokak Tekel'de

Ankaralı taraftarlar da Tekel işçilerinin yanında yer aldı. Ankaragücü ile Galatasaray arasında oynanan Türkiye Kupası maçında "4-C'ye Hayır" önlükleri giyen Tekel işçileri ve Ankaragücü Sokak Grubu taraftarları, göz altına alınırken, tribünlerden "Tekel işçisi yalnız değildir" sloganı yükseldi. Ankaragücü-Diyarbakırspor müsabakasının ardından Ankaragücü Sokak Grubu Tekel işçilerine dayanışma ziyaretinde bulunurken, Ankaragüçlüler, Tekel direnişine uyarladıkları tezahüratlarıyla direnişe coşku kattı. Diyarbakırspor taraftarları ise "Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği" sloganıyla direniş alanına yürüdü. Gençlerbirliği tribününden Karakızıl grubu, "Tekel işçilerine selam olsun" pankartıyla direniş alanını ziyaret ederek işçilere destek verirken; işçilerle karşılıklı "kırmızı-siyah" tezahüratı yaptılar. Bu yıl şampiyonluk yarışında önde giden Bursaspor'un taraftarları da Tekel direnişinin ziyaretçileri arasındaydı.

PAYLAŞTIKLARIMIZ

METRO ADANA MAĞAZASI

- ◆ Metro Adana Mağazası çalışanlarından Halil İbrahim Diler'in 22.01.2010 tarihinde SAMET adında bir oğlu oldu. Minik SAMET'e hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Adana Mağazası çalışanlarından Ahmet KAYKAÇ 15.01.2010 tarihinde evlendi. Üyemizi kutluyor, mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Adana Mağazası çalışanlarından Neslihan Sağlam 14.02.2010 tarihinde evlendi. Üyemizi kutluyor, mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Adana Mağazası çalışanlarından Olcay Yücer annesini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Adana Mağazası çalışanlarından Ahmet Dişkiran'ın oğlu oldu. Minik bebeğe hoşgeldin diyor, üyemizin mutluluğunu paylaşıyoruz.
- ◆ Metro Adana Mağazası çalışanlarından Burak Metin annesini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Adana Mağazası işyeri sendika baştemsilcimiz Nevzat Bıkmaz halasını ve annesini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.

METRO ALANYA MAĞAZASI

- ◆ Metro Alanya Mağazası çalışanlarından İbrahim Zavlak evlendi. Üyemizi kutluyor, ömür boyu mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Alanya Mağazası çalışanlarından Sema Hacıoğlu evlendi. Üyemizi kutluyor, mutluluğunu paylaşıyoruz.
- ◆ Metro Alanya Mağazası çalışanlarından Birol Divarcı'nın annesi ameliyat oldu. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Alanya Mağazası çalışanlarından Hasan Bacak'ın babası vefat etti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Alanya Mağazası çalışanlarından Zeynep Köroğlu'nun anneannesi vefat etti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.

METRO BODRUM MAĞAZASI

- ◆ Metro Bodrum Mağazası çalışanlarından Ali Yurt anneannesi kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Bodrum Mağazası çalışanlarından Cenk Sayman dizinden ameliyat oldu. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Bodrum Mağazası çalışanlarından Kadir Dural'ın YAĞMUR adında bir kızı oldu. Minik YAĞMUR'a hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Bodrum Mağazası çalışanlarından Taylan Yalçın burnundan ameliyat oldu. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Bodrum Mağazası çalışanlarından Nihat Aşut'un ECRİN adında bir kızı oldu. Minik ECRİN'e hoşgeldin diyor, ömür boyu mutluluklar diliyoruz.

METRO BÜYÜKÇEKMECE MAĞAZASI

- ◆ Metro Büyükçekmece Mağazası çalışanlarından Ahmet İrez'in NİSANUR adında bir kızı oldu. Minik NİSANUR'a hoşgeldin diyor, ömür boyu mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Büyükçekmece Mağazası çalışanlarından Hüsnüye Kurtoğlu'nun CANSU adında bir kızı oldu. Minik CANSU'ya hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Büyükçekmece Mağazası çalışanlarından Günay Karabıyık'ın GURUR adında bir kızı oldu. Minik GURUR'a hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Büyükçekmece Mağazası çalışanlarından Şükrü Vatansever'in EFE adında bir oğlu oldu. Minik EFE'ye hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Büyükçekmece Mağazası çalışanlarından Fuat Yıldız'ın BERAT adında bir oğlu oldu. Minik BERAT'a hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.

METRO ETLİK MAĞAZASI

- ◆ Metro Etlük Mağazası çalışanlarından Ali Odacı'nın ağabeyi tershanede kaza geçirdi. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Etlük Mağazası çalışanlarından Hayrettin Kılıç'ın amcası vefat etti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Etlük Mağazası çalışanlarından Murat Güngör babasını kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Etlük Mağazası çalışanlarından Onur Tonkal'ın EZEL EZGİ adında bir kızı oldu. Minik EZEL EZGİ'ye hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.

METRO GÜNEŞLİ MAĞAZASI

- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından işyeri sendika baştemsilcimiz Fatma Aksoy'un torunu oldu. Üyemizi kutluyor, minik bebeğe hoşgeldin diyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Arife Kadak'ın kızı oldu. Üyemizi kutluyor, minik bebeğe hoşgeldin diyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Ahmet Demir'in oğlu oldu. Üyemizi kutluyor, ailenin sevincini paylaşıyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Çağdaş Ercan nişanlandı. Mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından İpek Cüret babasını kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Zeynep Urhan dedesini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Burcu Ünlütürk anneannesi kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Ayşe

Başaran sözlendi. Mutluluklar diliyoruz.

- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Nuri Metin ile Emrah Metin amcaoğullarını kaybettiler. Acılarını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından İbrahim Kılıç'ın kızı oldu. Minik bebeğe hoş geldin diyor, üyemizin mutluluğunu paylaşıyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Suat Kara anneannesi kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Lale Öztürk nişanlandı. Mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Güneşli Mağazası çalışanlarından Zeynep Arabacı nişanlandı. Mutluluklar diliyoruz.

METRO MAMAK MAĞAZASI

- ◆ Metro Mamak Mağazası işyeri sendika temsilcimiz Ayfer Esen'in babası ameliyat oldu. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Cevahir Özak dayısını kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından İsmail Koluçak'ın ayağı kırıldı. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Zeynep Fişek ameliyat oldu. Aynı zamanda kayın-pederini kaybetti. Acil şifa ve başsağlığı dileklerinizi sunuyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Nurettin Kaya amcasını kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Ferah Koruyucu annesini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Gamze Karakaş evlendi. Üyemizi kutluyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Bün-yamin Bulanık ameliyat oldu. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Serap Ömür ameliyat oldu. Geçmiş olsun dileklerinizi sunuyor, acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Mehtap Gazeloğlu dayısını kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Mustafa Dalkılıç'ın kızı ameliyat oldu. Acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Kenan Özdemir'in NESRİN adında bir kızı oldu. Minik NESRİN'e hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Yunus Aydoğan'ın bebeği oldu. Minik bebeğe hoşgeldin diyor, üyemizin mutluluğunu paylaşıyoruz.
- ◆ Metro Mamak Mağazası çalışanlarından Ömer Bacaksız'ın MELEK SU isminde bir kızı oldu. Minik MELEK SU'ya hoş geldin diyor, üyemizin mutluluğunu paylaşıyoruz.

“Ölüncüye kadar sendikacıyım” demişti...

Recep Koç'u kaybettik

DİSK Antalya Bölge Temsilcisi Recep KOÇ, 25 Mart 2010 tarihinde yaşamını yitirdi.

Recep KOÇ, uzun yıllar o zamanki adıyla DİSK / Maden-İş Sendikası Antalya Şube Başkanlığı görevini yerine getirmiş, daha sonra DİSK Antalya Bölge Temsilciliği görevini yürümüştü. Antalya'daki sendikal mücadelenin birinci derece tanığı olan KOÇ, “Cenazemin sendikacı Recep Koç olarak kalkmasını istiyorum” diyordu.

1931 yılında Of'un Dumlusu köyünde doğan KOÇ erken yaşta çalışma hayatına atıldı. Uzun bir süre Paşabahçe Cam Fabrikası'nda çalışan KOÇ, askerden geldikten sonra çeşitli farklı işlerde de çalıştı. Ankara Şişe Cam'da çalışırken, fabrikanın kapanması üzerine yine iş arayışlarına başladı. Bu arayışı sırasında, gördüğü bir gazete ilanı üzerine Antalya'daki Ferrokrom Fabrikası'nda kaynakçı olarak işe

başladı. Sendikal mücadele ile burada tanışan KOÇ, Antalya'da Türkiye Maden-İş Sendikası Antalya Şubesi'ni kurdu. Yapılan ilk kongresinde ise Şube Başkanı oldu. Recep KOÇ, DİSK'in kuruluş süreci içerisinde de etkin olarak katkı sundu.

Antalya'da düzenlenen ilk grevlerde de etkin rol üstlenen KOÇ, iki gün süren Ferrokrom Grevi'nde de yerini aldı. İki günün sonunda işçilerin talebi kabul edilmişti. Ünlü Antbirlik direnişinde, Orman grevinde hep ön saflarda yerini alan KOÇ, uzun yıllar DİSK'e emek vererek Antalya'daki DİSK örgütlenmesini deyim yerindeyse ilmek ilmek dokudu.

Görevi başındayken yitirdiğimiz, yaşamını işçi sınıfına adanmış Recep KOÇ'un anısı önünde saygı ile eğiliyor, tüm DİSK ailemize başsağlığı diliyoruz. Recep KOÇ'un öğrencileri olarak anısına layık olmaya çalışacağız.

Recep KOÇ, Genel Başkan Metin Ebetürk ile..

PAYLAŞTIKLARIMIZ

METRO KOZYATAĞI MAĞAZASI

- ◆ Metro Kozyatağı Mağazası işyeri sendika temsilcimiz Tuncay Alkan'ın annesi ameliyat oldu. Acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Kozyatağı Mağazası çalışanlarından Maksut Aşık'ın EYÜP adında bir oğlu oldu. Üyemizin mutluluğunu paylaşıyor, minik EYÜP'e hoşgeldin diyoruz.
- ◆ Metro Kozyatağı Mağazası çalışanlarından Selim Yücesan annesini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ Metro Kozyatağı Mağazası çalışanlarından Hüseyin Atakuru ayağından ameliyat oldu. Acil şifalar diliyoruz.
- ◆ Metro Kozyatağı Mağazası çalışanlarından Didem Güzel nişanlandı. Üyemizi kutluyor, mutluluklar diliyoruz.
- ◆ Metro Kozyatağı Mağazasından Aylin Özyay nişanlandı. Üyemizi kutluyor, mutluluklar diliyoruz.

METRO KONYA MAĞAZASI

- ◆ Metro Konya Mağazası işyeri sendika temsilcimiz Cihan Çakır'ın annesi ameliyat oldu. Acil şifalar diliyoruz.

HKMO

- ◆ Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Denizli İl Temsilciliği çalışanlarından Ayşe Şentürk Karakuş'un ASLI DİLA adında bir kızı oldu. Minik ASLI DİLA'ya hoşgeldin diyor, üyemizi

kutluyoruz.

- ◆ Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İzmir Şubesi çalışanlarından Ayşe Karakuş'un bebeği oldu. Üyemizi kutluyor, minik bebeğe mutlu bir yaşam diliyoruz.

İSTANBUL BAROSU

- ◆ İstanbul Barosu çalışanlarından ve eski işyeri temsilcimiz Cengiz Nural'nin dayısı ve amcası vefat etti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ İstanbul Barosu çalışanlarından Yeliz İnce-su anneannesini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.
- ◆ İstanbul Barosu çalışanlarından Güneş Fırat'ın DERİN adında bir kızı oldu. Minik DERİN'e hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ İstanbul Barosu çalışanlarından üyelerimiz Hüseyin Gülerüz ve Aysel Gülerüz'ün NEHİR adında bir kızları oldu. Minik NEHİR'e hoşgeldin diyor, mutlu bir yaşam diliyoruz.
- ◆ İstanbul Barosu çalışanlarından Murat Uzunsel'in oğlu oldu. Üyemizi kutluyor, minik bebeğe sağlıklı bir yaşam diliyoruz.

İZMİR TABİP ODASI

- ◆ İzmir Tabip Odası çalışanlarından ve İzmir Şube Disiplin Kurulu Üyemiz Arzu Ergünel kayınpederini kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.

ADANA TABİP ODASI

- ◆ Adana Tabip Odası çalışanlarından Seval Öner babasını kaybetti. Acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.

MERSİN TABİP ODASI

- ◆ Mersin Tabip Odası işyeri sendika temsilcimiz Serap Çetinalp 1 Nisan 2010 tarihinde evlendi. Üyemizi kutluyor, mutluluklar diliyoruz.

ANTALYA TABİP ODASI

- ◆ Adana Tabip Odası Temsilcisi Sibel Alay, 1994 yılı Şube Yönetim Kurulu Üyemiz Kurtuluş Sucu'nun oğlu Cumhuriyet Sucu ile evlendi. Çifti kutluyor, ömür boyu mutluluklar diliyoruz.

GENEL-İŞ İZMİR ŞB.

- ◆ Genel-İş İzmir Şube işyeri sendika temsilcimiz Haydar Tali'nin eşi ameliyat oldu. Acil şifalar diliyoruz.

DMO İSTANBUL

- ◆ Devlet Malzeme Ofisi İstanbul Bölge Müdürlüğü çalışanlarından Hakan Bodur'un babası İsmet Bodur vefat etti. Üyemizin acısını paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz.

Bu bölümde yer almasını istediğiniz her türlü haberlerinizi, işyeri sendika temsilcilerimize, şubelerimize ve gazetemiz künyesinde yer alan e-posta adresi ile faks numarasına gönderebilirsiniz.

1 MAYIS'TA TAKSİM'DE VE TÜM TÜRKİYE'DEYİZ!

Emekçilerin ısrarlı mücadelesi sonucunda 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı kazanıldı. DİSK Başkanlar Kurulu'nun kararları ışığında DİSK Yönetim Kurulu, 1 Mayıs 2010 kutlamalarının İstanbul/Taksim'de yapılması ve bu kutlamalara DİSK İstanbul, Marmara ve Trakya örgütlerinin katıl-

masını, diğer tüm bölgelerde 1 Mayıs'ın kitlesel olarak yerelerde kutlanmasını karar altına aldı. 1 Mayıs 2010'un temel eksenini "AKP iktidarının işçi ve emek hareketine ve kazanımlarına karşı sürdürdüğü saldırılar, işçi direnişleri ile bunların cevaplanması ve bu direnişlerde kurulan

dayanışmanın güçlendirilmesi" olarak tespit edilirken; "Özellikle konfederasyonların işçi ve emekçilerin acil talepleri etrafında örmeye çalıştıkları 26 Mayıs genel eylemi bu 1 Mayıs kutlamasının ayrılmaz parçası olarak düşünülmelidir" vurgusu yapıldı.

İşçi sınıfı tarafından yaratılan en önemli gün olan 1 Mayıs

TALEP: 8 SAATLİK İŞGÜNÜ!

İşçi sınıfının en önemli günlerinden biri olan "Birlik, Mücadele ve Dayanışma günü 1 Mayıs" yine biz işçiler tarafından, 8 saatlik işgünü talebiyle mücadele eden işçiler tarafından büyük bedeller ödenerek yaratıldı.

Esas olarak Avustralya'da 1880'li yıllarda başlayan 8 saatlik işgünü talepli mücadele, kısa zamanda dünya işçi sınıfının en önemli taleplerinden biri haline geldi. Dünyanın çeşitli yerlerinde düzenlenen eylem, grev ve direniş dalgası, doruğunu Amerika işçi sınıfında buldu. 1886 yılında Amerika İşçi Sendikaları Konfederasyonu, 8 saatlik işgünü talebiyle 1 MAYIS 1886 tarihinde Chicago'da bir eylem gerçekleştirdiler. O dönemin Amerika'sında siyahi insanlar ikinci sınıf vatandaş kabul ediliyordu. Ama buna rağmen, sınıf bilinci ve sınıf kardeşliği gereğince, gerçekleştirilen tüm eylemleri siyah ve beyaz derili işçiler el ele, omuz omuza gerçekleştirdiler. Gerçekleştirilen eylemler ve direnişler, sınıf kardeşliğinin, ırk-

din ve mezhep kardeşliğinin çok üzerinde olduğunu da gösterdi.

Yarım milyon işçinin katıldığı 8 saatlik işgünü talepli eylem ve grevlerde, sermaye sınıfının yol açtığı provokasyonlar sonucunda olaylar çıktı. Çıkan olaylar nedeniyle yüzlerce işçi tutuklandı.

Tutuklanan işçiler arasında dönemin işçi liderleri Albert Persons, Adolph Fischer, George Angel ve August Spies düzmece suçlamalarla mahkum edilerek idam edildiler. İdam edilen işçi liderleri ise işçi sınıfının yenilmez mücadelesi sonucu, öldükleriyle kalmadılar. 8 saatlik işgünü talebi ile gelişen mücadele, giderek dünyayı daha çok sardı ve dünya genelinde genel kabul gördü. 1889 yılında toplanan Uluslararası İşçi Birliği (II. Enternasyonal) delegesi Fransız bir işçi temsilcisinin önerisi ile 1 MAYIS'ın tüm dünyada BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜ olarak kutlanması kararlaştırıldı.

Yılmadık, direndik, başardık!..

İşsizliğe, güvencesizliğe ve yoksulluğa karşı,

Sendikal Haklarımız için,

Eşitlik, özgürlük ve demokrasi için,

Ekmeğimiz için

Birlik, Mücadele ve Dayanışmaya!..

**HAYDİ 1 MAYIS'A!
HAYDİ ALANLARA!**